

INCVNABVLA

Qu

48.

kat. komp

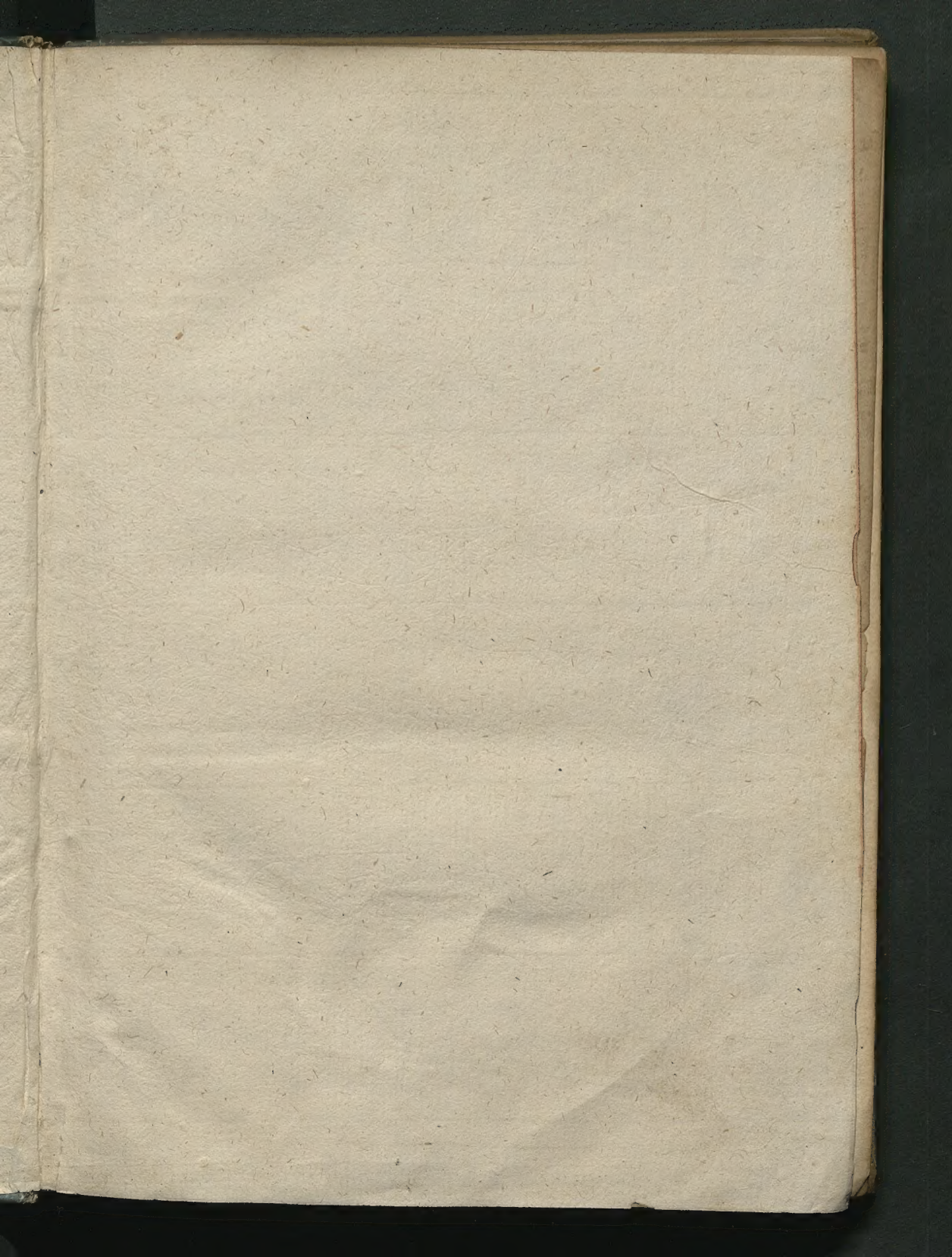
Incom. 48

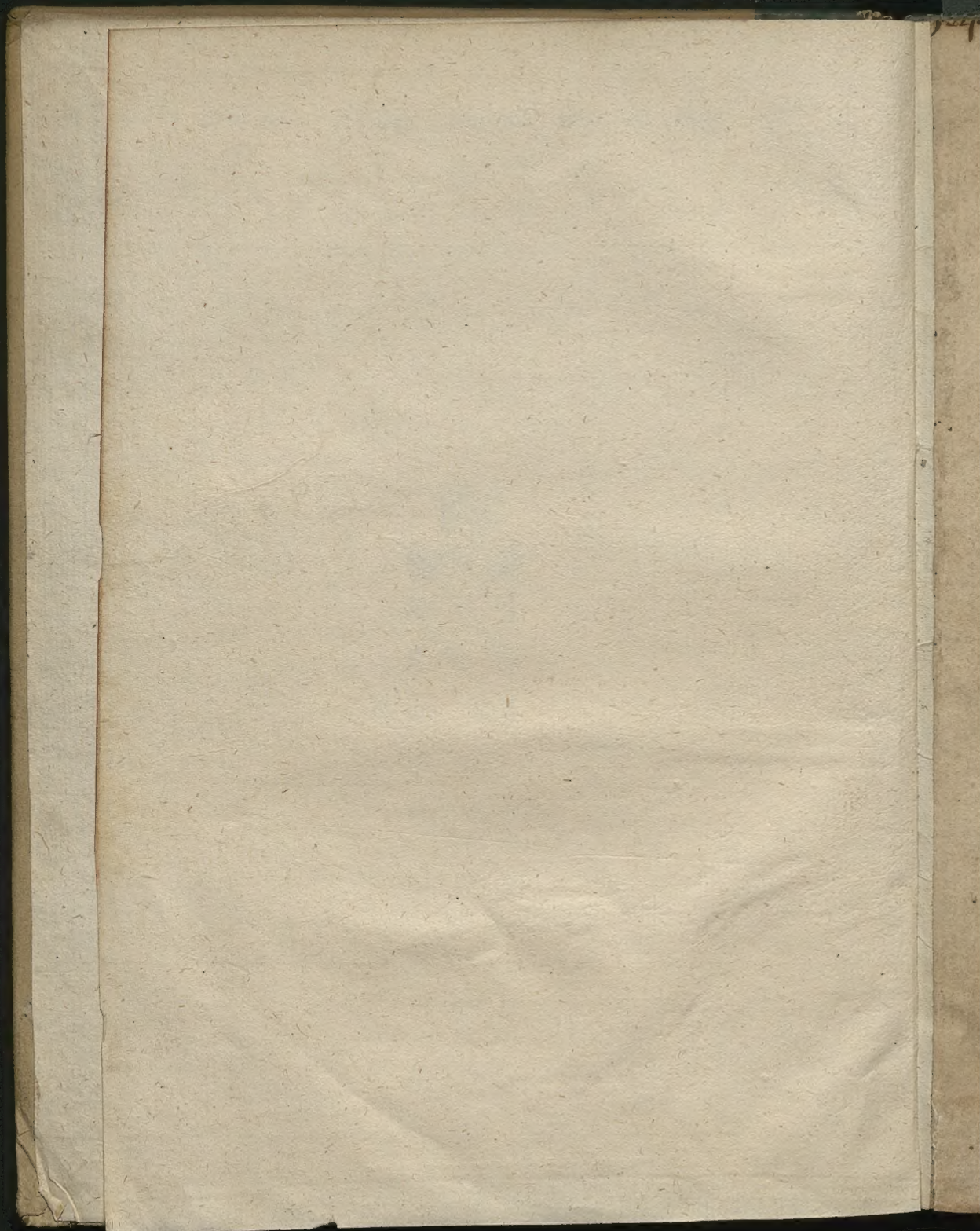
Hann, 7677

Jnc 48 (Wist. 196) H* 4677 . Pell. 5208 , BMC 190 YA 2907

Jnc. 48

capitulum de passionibus

p. 48e

12. V. 28.

Inc. Qu. 48.

Incipit tractatus nōbilis de passionibus aie. venerabil' mgrī Joh. gerson.

Affionū feruorē effectū a originem cognoscē. prodest aie ad deuotōnis scolā vōre. Sane quēadmodū fūma vicōꝝ est tū fuisse in affectū malitiē ita ut iā ipsū vitū ex intimo sēu placeat sic culmē virtutis est transisse in affectū iustitiē. Affectus vero ut est passio ab agente derelicta in potētia cognoscēte. l' similitudinē hꝝ passionis. Nō est aut deuotō sine affectōe. Nā deuotio quid aliud est q̄ extensio vel eleuatio mētis in deū p pū et hūilem affectum. Rursus. ois virtus cū sit affectio moderata a ordinata. viciū ex defectu modi a ordinis in affectibꝫ pueniat. nunq̄d nō salubris est affectionū passionaliū cognitō. Passionū quippe ignorata qualitate neqꝫ virtutū neqꝫ habitū. ymo nec ipsiꝫ hōis neqꝫ tēptatōnū suarū multipliciū poterit sufficiēs notitia vel ars adipisci. Quo pacto deniqꝫ sic oportꝫ orabimꝫ mētē. orabimꝫ spū. inbidentes in cordibꝫ nris a laudātes deū. In psalterio de cithara cū cāntico in cythara. si deriorū a affectionū. q̄ suauē hāc armoniā

reddere hñt naturā ignorauerim? Sēññē
ab pñōis a simplicibz aliqn expmētaliē
tales affcūs nec negam? Verūptñ addicō
doctrīne multū ofert. Hac cōsideracōe pmoñ
fūt sancti pñes noiatim poemen et arsem?
In quoz ore vir n de passioibz carū fmo v
lat. Pñctñ igit materiā de passioibz a eaz
pñcōibz. de caus a effectibz de mō q vñdi
eis placuit sñ aliqbz cōsideracōibz pñtractare
Id qd reliquū est multa autē ēliquet inuei
ēt apd scñ thomā i pñma scōe septīa qñtio
ne vicefimalcōa et deinceps. Additis quos
allegat doctoribus diffinīcōnem

Prima cōsideracō i qñdñē q sit passio p
Assio ē indinacō qdā l coaptatio
seu similitudo a cōuēntia dēlecta ab
agēte ipassum p quā trahit quo
smō ipm passum ad agēs a cōde
coaptat l assilāt a cōfugit cōtrariū Cēte quē
admod ignis gnans ignē ex aere ēliqt i ig
ne geito caliditatē a leuitatē q leuitas suo
pōdē l tractu mouz fursū ad sñcē ignē a dñ
illic ē qescat odit vero locū deorsū tāq sibi n
cōuēntē. Et cōfugit ipm neq qetē hz i illo. Sic
hō pñcōlīe affcūs p aōrē ad aliqd idinacē
ad illd a si n hz dēlectat a cōcupiscit ipz a si a
dipiscit qescat a dēlectat i eo odit vero cōtrariū

et horret approximatōem ei⁹. et si ei coniungit
dolet et tristatur. Et hec sunt sex passiones.
tres ēspū boni simplicitis et tres similiter re
spū mali. put inferi⁹ docebitur. amor. cōcu
pia. delcātio. odiū. fuga. dolor. et inq̄tudo.

Secūda cōsideratō ubi ostēdit q̄ etiā in
rebus pure naturalibz sit inuenire pas
sionem. et de varijs noibz eius.

Affio quelibz insequitur cogni
onē et cōiūctam ut in cognitis. vel
nō cōiūctā ut in nō cognitis. Dabz
itaqz q̄libet ens naturale suas
indīnacōes certas tanq̄ rememoratiū et di
rectū ab intelligētia nō errante q̄ deus est
Agit quippe deus oia tanq̄ sūmū bonū sui
ipsi⁹ diffusivū. Et ppter seipm creavit oia
tanq̄ finis oim Ideo bonū qd hz racōez effi
cientis et finis ponit a beato dyomīsiō p̄mū
nomē dei. Cōsequēs est igit. q̄ in re q̄libet
derelinquat deus passionēz que sit assimi
latō quēd vel coaptatō et cōueniētia vel in
clīnatō et tendētia ad ipsū sūmū ordinē sue sa
piētie. in qua fecit omnia in numero pōdē
et mensura. hec autē indīnatō ḡnal ad finē
vlīmū p fines p̄culares et p̄mos noiat
appetitus et affectio natural. q̄nqz pondus
rerum. q̄nqz tractus seu tendētia. q̄nqz sedus

reꝝ stabile. qñqꝫ amor inñtꝫ qñqꝫ lex qñqꝫ
regula. qñqꝫ istmñtꝫ. qñqꝫ eqtas natuā. qñqꝫ
fēsus nature. aut aliquo thꝫ vocabulo. sꝫ res
eadē est qꝫ sepe nꝫ dicit supadditū ad ipaz na
turā neqꝫ ut accidens neqꝫ ut habitus sꝫ ut
ipsa natura taliter instituta. que ex agente
deo a omnia disponente fortiter et suauiter
habet tendē in talem vel in talem finem et
moueri ad illū si absit vꝫ absens sit nꝫ impe
diatur et quiescē in adeptō. Odire vero con
trariū fugere quoqꝫ. nec in illo qꝫescere. hoc
sommāse visus est. Eraditus dicens omnia
fieri per licem et amicitia. Hoc quoqꝫ dixit
aristoteles enuntiāns bonum esse qd oia
appetunt. Et hunc esse finem omniū deum
cōfessus est quā solus sicut est in effectibilꝫ
ab alio. sic impassibilis solꝫ inuenitur. tam
passione perfectiua. ut est illuminātio in celo
qꝫ defectiua. sic est dolor in corpore anima
to. Nisi forte quis abuti ausus diceret in e
manationibus diuinis. reperiri passionem
Sicut generationē filiꝫ passionē diceremꝫ
Et similiter passiuā spūstandi spirationem

Consideratio tertia de passionibus con
sequentibus cognitionem cōiunctam
Et hoc in cōmuni.

Assio sequens cognitiōem cōiun-
ctā recipitur in oī virtute cōgnitiua i
qua passionēs derelictæ ab agētī-
bus incipiuntur et terminantur in
appetitiua virtute. ita ut passio talis gñali
noīe describi possit q̄ ē inclinacō vel mot⁹
pueniēs ex cōgnitiōe et apphēsiōe alicui⁹
ut ouementis et discōueniētis pñtis et absē-
tis Et siquidē motus ille q̄ quādoq; successi-
uus ē. qñq; pmanēs vlt immanēs sicut est
amare. Si inquā cōsequitur ad cognitiōem
pure sēsiuā sic dicitur passio aīalis Si vero
sequitur cōgnitiōem ipi⁹ ratiōis deliberātis
vel dictātis de pñculatib; agētis sic dī pas-
sio volūtaria vel rōlis vel conscienciosa. Si
vero seq̄tur cōgnitiōem pure intellectualem
seu mentalē in cui⁹ lumine cognoscūtur pma
pñcipia moralia sic pōt noīari passio synde-
rīsis et mētāl excess⁹ ubi fit raptus et extas
Et ita q̄druplex gen⁹ passionū potest apd
hoīez inueniri nīlū aīaliū. rōnaliū. intellcū
aliū. Et qm̄ apd phāntes pñcipalis sīmo ē
de passionib; cōnib; cōgnitiōne sēsiuā tam
in aīalib; q̄ in hoīb; eo q̄ ad illas trāsmu-
tatur corp⁹ trāsmutacōe sēibili. Et ad tñs-
mutacōes istas similē ipē passioēs aliquā
cōsequuntur. existimam⁹ p̄dōnq; tractatē pmo

ſepatim de paſſionibus huiusmodi animalibus quibus
cognitis facile erit per ſilitudinem et coaptationem
de reliquis tam naturalibus quam voluntariis quam intel-
lectualibus habere ſermonem

Conſideratio quarta quomodo tripliciter
cognoſcantur paſſiones animales

Paſſiones animales cognoſcuntur ex
ſubiecto. obiecto. et effectibus. Suum
equidem ſubiectum eſt. vis appetitiva
ſenſualis. quae reſpicit bonum temporale.

periculare hoc vel illud tanquam ſibi conueniens
et malum tanquam diſconueniens et hoc ſub ratione
comodi vel incomodi. quia ratio iuſti proprie non
eſt ibi nec ſecundum eam proprie ſumuntur paſſiones
ſed magis ipſe virtutes in ipſa ratione et
mente. Cauſatur ergo motus quidam in
appetitiva virtute conſequenter ad appre-
henſionem virtutis cognitae ſenſualis exte-
rioris vel interioris. Cuius obiectum eſt verum
ſimplex velut quedam adaequatio rei cognitae ad
cognoſcentem. Bonum vero ſuperaddit conueniens
ſe rationem. Et quoniam bonum comodi potest conſiderari ab-
ſolute ſine contradictione aliquam vel conſideratur nec
ut abſens. nunc ut praesens. nec ut arduum et difficili-
le atque ita proportionabile de malo propterea ſecundum
hoc diuiſificatur et ramificatur virtus appetitiva et
ſcilicet paſſiones. Et quippe virtutum appetitarum alia

cupiscibilis. alia dicitur irascibilis. quoniam distinctio
fuitur ex obiectis. Nam vis concupiscibilis respi
cit bonum vel malum non solum ratione aliquam difficulta
tis aut arduitatis. sed quoniam multa superueniunt
nata impedire concupiscibilem in sua inclinacione
vel tendentia ad quod est circa bonum. Et in odio
fuga vel inquietudo circa malum. Hinc data est
ei tanquam pugnatem ipsa virtus irascibilis quod ten
dit in bonum adipiscendum et malum repellendum
quale nullum in deo recipit. Ideo nec irascibilis
habet ullam.

Consideratio quinta de numero et suffici
entia passionum et quare passio ire non
habet contrarium.

Passionum numerus et sufficientia sui
tur tam a subiecto quam ab obiecto vis
itaque concupiscibilis vel respicit bonum
commodi absolute et sic causatur
amor vel libido quod vel est coaptacio vel inclina
tio quodammodo ad bonum commodi vel respicit illud
ut absens et sic causatur desiderium et concupiscentia
seu cupido vel cupiditas quasi satagens illud
adipiscendi. Vel respicit bonum in modo ut iam ad
eum et sic causatur delectacio vel leticia vel vo
luptas. Dicendum quod est proportionaliter de tribus
aliis passionibus respectu mali seu incommodi
quale si apprehendit absolute sic est odium

qđ est discōueniētia quedā et disproportion
passi ad ipm malū. vel apphēdiē malū ut
absēs licet ut imminēs a sic oritur fuga vel
abhōiatiō a horror. Aut apphēdiē ipm ma
lū ut iam pñs a sic oriē tristitia. dolor et an
gustia cū similibz. Et ita sex ēpi⁹ passiones
in cōcupiscibili. tres respā bonū. amorē. desi
deriū a delectationē. Et tres ēspā mali. odiū
scilicet fugā a dolorē. Rursus ipā vis irascibi
lis cū non respiciat bonū vel malū nisi sub
racōe difficilis a arduū ad adipiscendū vel
fugiēdum q̄le nullū est bonū vel malū ut
presens. ppterēa manet solum in tendētia
p fuga. nam quicqđ est presens vel adpctū
ut tale est cadit in rōnē cōcupiscibilis. Tē
dit ergo vis irascibilis in solum bonum vel
malum absens tanq̄ difficile. ad optinen
dum vel refugiendum seu depellēdum. Et
siqđem hoc fiat ēspā boni futuri cū fiducia
adipiscēdi. sic dī spes. Si cū diffidentia sic dī
desperacō. Si vero fiat respā futuri mali. et
hoc cū fiducia repellendi a oppugnādi. sic
hēmus audaciā. Si cum diffidentia sic metus
aut timor exoritur. Et vixobi q; fiducia vel
diffidentia potest inueniri nunc cū certitudi
ne nunc sine certitudiē q̄uis iste passiones
certitudinem magis importare videantur

Fic ergo quatuor habemus passiones in irascibili
duas respectu boni difficilis futuri. spes et de
sperationes Et duas respectu mali futuri difficilis
audaciam et metum seu timorem Superaddit
quinta passio respectu mali presentis quam dicimus iram
dum vis irascibilis assurgit ad vindictam illate
iniurie quam iniuria apprehenditur ut leuius prope
excellencie et induciua minoracionis seu vilipen
sionis. Ideo queritur vicissitudo quodam leuiois
tanquam agens contra paciatur ut dignum est et sic
fiat quedam equalitas et hoc apprehenditur ut
difficile et arduum. Sed cur hec passio non habet
contrariam. Respondemus quod virtus irascibilis sic
obfirmetur quod nullomodo fatagat vel audeat
assurgere in vindictam iniurie iam illate hoc
non fit nisi duplici causa. Vna quod malum app
henditur ut prius et inelutabile et ita cadit
sub ratione tristabilis et dolorosi nec exit rationem
occupisabilis. Aut hoc fit quod vis irascibilis non
fatagit in vindictam et ita cadit a ratione ire quod
reputat quod iniuriatus satis contra passus est
aut contra paciatur sine vlla difficultate quan
tunc placuit et ita quietatur seu quiescit et
quodammodo delectatur tanquam in adepta vic
toria. Et item spectat ad occupisabilem rationem

Consideratio septa de ordine passionū
inter se et earū originatione ab invicem

Passionum animarum prima et velut
unica radix est amor seu libido

Amor quippe animālis est inclinatio
vel motus confurgens in animāli

ex apprehensioe boni. l. tanq̃ boni sibi. ut po-
te q̃ valet ad suū esse vel bene eē cōservādū
Cū igit̃ bonū pri⁹ sit q̃ malū. Nā malū nō
dī nisi p̃uatio boni. et hitus nō ē dubiū p̃or
ē p̃uacōe. vñ nec aliq̃d odio habetur nisi q̃
alicui qd̃ diligit̃ apprehēdit̃ eē contrariū. Sup̃
est ut oēs passioēs ēsp̃ci bōi p̃cedāt eas q̃
dirē et de p̃rio malū ēsp̃ciūt tāi cōcupiscibi-
bili q̃ irascibili. Inē eas vero q̃ circa bonū
versātur ut sūt. desiderii. delectatio. spes. despe-
ratio. Amor q̃ absolute bonū ēsp̃cit p̃cedere
habet passioēs hñtes pro obiectis bonū ut
absēs l. ut iā adeptū vel ut futurū et arduū
aut sub aliqua tñ contrāta racōe. Datēmus
cōsequēter q̃ vis cōcupiscibil̃ p̃or ē ad iras-
cibilē q̃uis passioēs irascibiles frequēt ad
cōcupiscibilē ēminētur ut spes l. audacia ad
delectacōē; si vicāt desperatio et met⁹ ad esti-
tiam si vincātur cadūt Inueniē⁹ p̃terea q̃
oēs passioēs educunt̃ ad quatuor p̃ncipales
duas in cōcupiscibili. q̃ sūt delectacō et dolor

Et duas in irascibili q̄ spes et metus appel
latur. Sed et s̄b generaliori cōsideracōe oēs
reducūt̄r ad duas secūdū duplicē rōnē scz
boni et mali. Et ille fuit delectacō et dolor. Tā
tē fit oīm ad vnā velut radicalē originem
ēductio scz ad amorē licz cōsumptior et p̄nci
palior passio fit delectacō consequēs hūc a
morē et q̄escit ī re iā adepta. āpli⁹ vero licz
amor seu libido fit p̄ma passionū. sortit̄r tñ
īp̄a occupabilē nomē a occupācia v̄l cu
pidie etiā secūdū fictionē poeticā dī q̄ cupi
do de⁹ amoris eius et fili⁹ veneris. Et hoc q̄
bonū absēs ē desideratū magis facit se fēci
ceteris pibz iōe defectus et indigētie. tan
q̄ opposita iuxta se posita magis sentiāt̄r
Similē assignare possum⁹ causas cur irasci
bilis ab ira poti⁹ q̄ a spe v̄l audacia noiet̄
Ira quippe respicit minoracōē seu vilipēsi
onē q̄ int̄ mala maxime fugit. sicut ex ad
uerso excellētia magis appetit̄r. Et ita appe
titur ut vite pprie aliquā p̄ferat̄. quēadmo
dū introducit poeta euual⁹ rēdit visū. Et
hic est anim⁹ mortis cōtēptor et illū. Qui vi
ta bene credat em̄ quē queris honorem.

Cōsideracō septima q̄ passiones bruto
rum pulchre sunt et bone.

Affiones oēs in aialibus brutis
censēde sūt bone. et pulchre. Exem
pli gñā. Audacia et aiositas in le
one et gallo. Ira in tīgde et apro
Voluptas in porco. hirco et passere. Timi
ditas in lepoē et oue. Fraudulētia in vulpe
Adulatio in cane. Supbia in equo. Tristitia
et melācolia in catto. Auaritia in cornice Ita
q̃ passionēs iste neq; male sūt l' deformes
in genere moris cum desit ip̃is aialibus ar
bitrī libertas in q̃ fūdatur ratio laudis seu
vituperij. Neq; turpes dici possunt ā male
in genere entis quomā ens bonum et pul
chrum ouertūtur. p̃pterea tm̃dem habet q̃lib;
res. sit substantia. sit accidēs. de bono et pul
chro quantū de ente. nec habere potest ma
lum contrarium. Amplius vero quelibet res
naturalis dirigitur in suis motibus ab intel
ligentia non errante ut dictum est iam ex
sententia p̃hoy. cui cōformās se augustim⁹
dixit q̃ de⁹ sic res quas cōdidit am̃inistrat
ut eas p̃prios motus agere sinat ubi autē de
est error et adest rei id qđ sibi est p̃prium
desit et turpitudine necesse est. Qđ passionēs
in brutis aliquando turpitudinis arguim⁹
vel horremus et odimus et expugnamus
Respondem⁹ hoc ideo fieri q̃ nob et desiderijs

nostris aduersantur inferuntq; lesionē aut
aliqua tali rōe. Monstra p̄inde q̄ videntur
esse peccata et turpitudines in natura quō
ad causam primā et finē vltimū relata pul
chra sunt vidē facile est.

Cōsideratio octaua q̄ aiales passiones
in statu peccati plerumq; turpes et ma
le sūt in homīne.

Affioēs aiales in hoībz viatoribz
sūt ut plurimū vitupabiles male
et turpes. Inueniem⁹ hoc esse ve
rū nō solū ex determinatōe fidei s; ex
naturalī deductione si p̄spererim⁹ condi
cionē et finē scdm quē hō odit⁹ est. Homo
nāq; cū sit nature rōlis ip̄e fact⁹ est ut dis
cerneret inter bonū et malū et ut mai⁹ bonū
magis diligeret. Constat vero deū esse sū
mū bonū. Ordinatus ē igitur hō ad cognos
cendū et diligendū deū in quo stat sua iusticia
seu bonitas et glōria. Oportet q̄ ut hoc asse
tur aliquñ hō alioqñ frustra et insipienter
ad hūc finē fuiss; ordinatus supra bruta
naturā. Ex hac radice veritatis phice seq̄tur
q̄ hō debet sūmū bonū sūme diligere. Et
magis q̄ pua bona aut q̄ mala. Debetq;
ad opacōnes p̄s sue principalē q̄ est racō
magis inclinari. q̄ ad illas corporis debet.

quāto erit iustior iustitia morali vel nullo
mō vel min⁹ affligi deb; scdm portioē; supi
orem a dimioē ac liberā dirigē inferiorē et ei
libere a sine contradicōe dñari deb; habē cor
pus suū tanq̃ instrumentū sforme ratio i in
mōle sei nec impediēs s̃ adiuuās rationē;
ac min⁹ indigens q̃ corpora inferiorū nāz
sed oīm istorū ac similiū. videm⁹ in hoibus
otariū ppter passioēs corporis q̃ trahunt
aiā; ad delectacōes sordidas a malas tra
hūt ieriores a supsticōsas isamias. trahūt
magis ad opacōes corporis q̃ ad opacōes
ṽtuosas. trahūt ad obligacōem. ignorātiā
et inquietudinē. trahūt ad afflictioēs et re
belliones ad p̃nā a mortem pl⁹ q̃ i brutis
a in iustis sepe pl⁹ q̃ in iniustis. Quid sup
est nisi cōducere tales passioēs eē oīa tēm
at debitū ordinem nature p̃mitus institute
hic autē ordo aliter perueri non potuit et
potest q̃ ex culpa libere ppetrata per ingra
titudinem oīa deum. sicut vidit qui deplo
rans dicebat. homo cum in honore esset ac
Sed heu iam non similis. sed deterior a tur
pior. Sunt igitur passiones hū⁹ mōi vitu
perabiles quia tollunt obedientiam. Sunt
a male et turpes tanq̃ priuantes in homi
ne ex vicōsa radice modū. spēm et ordinem

et puerissimos eorum conat⁹ aduersus eos
suos ouertat in usu sue bonitatis. Tñsfigu
rat se angel⁹ sathane i angelū lucis sicut
tradit aplūs. qđ fieri sic pōt vno mō intelli
gi. ut ipē mal⁹ cōlet innatā malitiā a horri
ficos affect⁹ suos fingēdo se placitū pulc⁹
et benignū ad exemplar bonorū angelorū
Imitādo preterea doctrinas a obfuacōes
eorū de beatorū spiritū i amore castitatis a
virtutū tā ut seducāt facili⁹ qđ venerētur. a
colant sicut de⁹. Nā ppter quid aliud inue
nim⁹ in supsticiōib; magicis fieri thurifica
tiones a orōnes deuotas a ieiunia petūt qđ
fieri ministeria p pueros innocētes nī ut
efficacius fallat a colat sicut deus. Deniq;
quantas habeāt efficacias ad imutacōes
corpis actiones iste malignorū spirituum.
scripturā sacra docet de magis pharaōis a
alibi a rō certa deducit pccō cōfesso qđ demoēs
aliq sine adūsus quos nobis ē colluctacō
sicut tradit aplūs. Et idipm a sancti p̄res
multis sup̄ numerū argumētis exp̄i sunt

Cōsideracō decima septima quomō pas
sioēs spūales a celo dispositie causant⁹
a a qualitātib; secūdis a celesti influxu
a p̄marū actione qualitātū causatis.

Affiones spirituales immittuntur a
celo mediate tamē et solūmodo
positiue simili a qualitib⁹ fecūdis
cōsequētibus celestes influxus et
primariū qualitatiū actiones. Longus eēt hic
sermo de traditiōe astrologorū quo ad cele-
stes actiones in corpus humanū scdm vale-
tatem signorū et planetarū et aspectuum ut
q̄ saturnus inducit ad tristitiam. Jupiter
ad letitiam. Mars ad iram. Sol ad audaciā
Venus ad occupiscentiam. et ita de reliquis
unde venit distinctio illa. q̄ planetarū ali⁹
est beniuolus. ali⁹ maliuolus. quāuis hoc
nō sit accipiendū de malitia que sit innata
planetis. Inducit enī quātū de se est ad bo-
nū sed in hoib⁹ abusus est. qui bone natuē
indinaōes deducunt in malum. Potuerat
etiā remeōrai quo pacto celestes influxus
varias impmūt et miras tam in lapidibus
q̄ in herbis et metallis proprietates. sicut in
magnete pspicue cernim⁹. Sicut p̄terea di-
cūt rex hmoi curiosi. q̄ lapis talis portat⁹
vel ispcūs dat audaciā. alius leticiā. alius
amorē. Nec autem oia q̄tū habēt veritatis
nihil aliud pbat q̄ nrām cōsideratiōez. qm̄
accepōes hmoi sūt nō immediate i spm̄ rō-
nalē s̄ i corp⁹ ad cui⁹ alteātiōez hāc vlt illā

non parū inclinatur spūs ad hūc affectum
spūalē vel ad illū in se pducēdū quēadmo
dū meōrat helise? enotasse salū dū pphie
spūm in se vellet excitari Qd autē demones
dicūtur p aliquas hūmōi virtutes allici. vel
elici. vel spelli alteri? est speculacōis. Vocāt
autē aliq̄ vtutes hūmōi. virtutes occultas
sicut auicēna Alij. virtutes a tota spē vel q̄
insecunt formā specificā rei. sicut naturā spe
cifica caliditatis est calefacere. Ita natura
specifica magnetis est sic mouē ferr. Natu
ra specifica struōnis digerē ferr. Et ita de
reliqs effectibz quos nō dicūt fieri ex o cur
su l actione q̄litatū pmarū ul ex obinacōe
earz seu ofiguracōe quēadmodū fuit intēcio
quorūdā ad hec pncīpia generalia q̄lescū
q̄ effect? inferiores reducē q̄ ul nō pnt ul
difficilime pnt i assignacōne tot varietatū
in effectibz semet euoluē. Inuenim? ptea
quosdā phoz opimatos eē sicut ex articul
pisen odenatis palā eliciē q̄ celestes intel
ligētie q̄ aiant celū scdm eos talitē agebāt
in spūm q̄liter celū agit in corp? ita ut spūs
se haberz solū passiuē ad oēm sciāz ognicō
nē vl affectioēm. Et nūl agebat s̄ agebat
tanq̄ si obiectū lucidū agat ymaginē sui i
speculū obiectū l tanq̄ pictor aut scriptor

se agat in tabulā put etiā boetius in suo de
solacōe metro cōmeōrat. Dixerūt rursus
aliqui q̄ hec actio intelligēciā sit libere in
spītū nūc ad hoc cognoscendū nūc ad illud
Alij natuāli necessitate id fieri ostendebant
Donebant tñ q̄ dispositō spūs put abstra
hitur magis aut min⁹ a carnalib⁹ vincul⁹
a carcē ceco corpis inuat plurimū vel impe
dit radiosos hos influxus Sic saluāt magi
cam naturalem. sic pphetiā illuīa cōez a ita
de plurimis. Sic ymaginasti sūt. auicēna. al
gazel. alkind⁹. et nōnulli doctoz xpianoz
ponētes illustrari q̄ quauēhū et hoc posuēnt
aliqui fieri per liberam ouersionem spītus
scdm duplicem fatiē suam nunc ad supioā
nunc ad inferiora. Aristotiles vero nullam
posuit nisi ab infimis fieri cognitionem vē
affectionem originati⁹ a immediate quem
insecuti sunt omnes doctores catholici dum
locūtur de statu natuē destitute nec eluate
per raptus aut illustrationes miraculosas
sicut dicit petrus q̄ non huāna voluntate
allata est aliquādo pphetia Raptus autem
extasis apud deuotos tunc ideo dicitur fiel
dum illustratur spītus immediate de furehū
quia preter naturalem cursum vire presen
tis hoc euēnit.

Consideracō decima octaua de passioni-
bus causatis ab innata cōplexione et
earum origine.

Assiones spūales iuuantur pluri-
mum ul' impediūtur ab innata cō-
plexione corporali. Auditori hanc
plato q' aie insecuntur corpa non
quidē naturali nēcitate s' ad spm libez fiat
aspect' s' quadā inclinacōe put corp' ipfū
subministrat aie tanq' instrumētū. Cōstat
enī q' ad instrumētōrū varietatē cōfurgit
in opacōib' facilitas maior vel difficultas
videm' itaq' circa mechaicas artes q' fab-
aliter opatur cū instrumento q'drato. alie
cū acuto. aliter cū electi. Sic et scriptor vel
pictor. Sic erit suo modo de vaia cōplexiōe
mēbroz a de hīs q' mēbris ipf' s'beruūt
vt sūt spūs corporei. tā radicales q' fluētes
vt est preterea sanguis qui est cois matēia
tā mēbroz q' hmōi spitiuū. Circa qd' opor-
tet attendere in tradicōnem medicorū. q'
sanguis s'bilis a dar' in substātia. Tpat'
vero i qualitātib' disposit ad gaudiū mai'
vel min' scdm qūtitatem tal' sanguis. qui
gnat spūs splēdidos aut tpatos. Sāguis
aut clarus a s'bilis et calidus a dno qlis
est sanguis corpoz in quibus calor rubens

dñatur disponit ad velocissimam iram. cū sit
velocis inflāmacōis ⁊ mot⁹. sed ira hec mo
dicū est durabil. cū omne subtile et tenue
faciliter resoluatur. Si vero sanguis fuit subtil
⁊ clarus s; frigid⁹ qualis est in corporibus i
quib⁹ aquositas naturalis fleumatis dñatur
idiāt ad trōre et pusillāimitatē q̄ a quibus d
vocatur cordis debilitas. Et hoc est q̄ spirit⁹
a tali sanguine gñatus est modicus. frigidit
ate impediēte suā gñacōem. Est etiā grauis
⁊ par inflāmabilis ppter frigiditatem et
huiditatem. Ideo superest ut sit inept⁹ calefa
cere cor ⁊ ab exteriori moueri. ppter ea neq;
ad iram neq; ad gaudiū neq; ad audaciā
pōt inclināre. Sanguis aut grossus et calid⁹
si fuit niger aut tēbrosus et ineqlis grossi
ei qui turbid⁹ appellatur. qualis est sanguis
corporū in quib⁹ calor appinquās finem adus
tionis dñatur. disponit ad tristitiam ppter
tenebrositatem spiritū. ⁊ ad irā ppter calidi
tatem ipōr. disponit insup ad pñatiā vel fixā
iram proppter eorū spissitudinē vel grossitiem
Delect enim tarde nris forma eis impressa et a
corpore dissoluuntur. Si vero sanguis fuerit
grossus et calidus non tamen turbid⁹ q̄
lis inuenitur in corporibus habentibus cor
ruptum ⁊ epar nobiliter calidū atq; siccū

sed longe apli⁹ siccu. a vtētib⁹ diēta me
diocri ē in corporib⁹ tpatis quoz sanguis
forti exctio calefact⁹ et inspissat⁹ nondum
cepit aduri a denigri nōdū dispoit ad tristi
ciā s; ad ostantē audaciā quā quidā vocāt
fortitudinē cordis. disponit quoz ad medio
cre irā q; lenia frāgit eā cū ad leticiā sint
magis pmi q̄ ad tristitiā. S; si ex vehemen
tissimis causis ira fortis exctet in talibus
tarde sedat⁹ ppter grossitiē seu spissitudinē;
p dōp. Sanguis aut grossus et frigid⁹ nō
tamē turbid⁹ q̄lis est i corporib⁹ cor tpātū
et epar fidi⁹ et frigidius tpato sed magis
siccu q̄ frigidū et vtētib⁹ diēta generatiā
de se mediocris sanguis. reddit hoiez medio
cre in oibus accidētib⁹ animi ut non magis
fit p n⁹ ad hoc q̄ ad illud. Sed intm differt
ab hīs quoz sanguis est tpatus quoniam
ex dispositiōe sui sanguis est solid⁹ siue cō
stās in inchoatis ppter grossitiem spiritūū
suoz. Si vero sanguis sit grossus a frigid⁹
et turbidus sicut in habētib⁹ epar eq̄litter
frigidū et siccu tpato vel ampli⁹ frigidum
et vtentib⁹ hīs q̄ gnant hmōi sanguē; dis
ponit ad celerē a pmanētem tristitiā a ad
lentā vel tardā irā. S; si exctet ira ex forti
causa nimū pseuerat. a indinat ad odiū

Et rācorē. Fortitudo tñ ire istoz miōr est q̄ i
hñibz grossum a turbidū atz calidū san
guīēz. Sed maior q̄ in hñibz ipz. Sūtlē pp̄
qđ odiū nālī inueteāc in istis. Ecce q̄ scđz
ista a similia sumūt medici sīg plexonū. a
atēbuūt alias cōdicōes sāgneis alias cole
ricis. alias flegmaticis. alias melancolicis.
Cōsideracō dēcānona i qua oñdīc p̄ exē
plū grossum passioēs aliq̄s spūales dis
positiōe cāri ex actōe p̄az q̄litaū

Assioēs spūales solēt imutai media
te tñ a dispositiōe p̄ actōe p̄az q̄lita
tū. Sūtlē q̄c hec cōsideracō ad dēdācōez
p̄cedētis. Nā varia dispositiō sāguis atz spi
rituū cāc p̄ncipalit a mltiplici actōe q̄litaū
p̄maz. Sumam⁹ autē p̄ maūdudicōe dēda
ratiā p̄dictoz exēplū qđ in ebrīs quotidie
cōspiciū⁹. Constat enī aliquos p̄usq̄ vīno
se repleuerint tpatos eē a sedatos i passio
nib⁹ suis a affectioibus q̄ post vinū habū
dāter sūptū trahunt. Vñ ad irā vehemētē
hñ ad tristitiā melācolicā. hñ ad letitiā ef
fusaz. hñ ad spē hñ ad tiorē. hñ ad audaciā
hñ ad odiū a indigcōez. hñ ad benignatē a
aiciā. Cur aut fit hec tāta vaictas nimir
q̄ variat acēntal dispositiō sāguis et huō
rū atz spiritū ex actione vini a q̄litaū suaz.

Quocirca facile est ppendē qñtū opet hęc
vel illa oplexio fixa quodā mō a pmanens
si in accidē tali a tñseūte dispoñitōe corporis
dissimil tanq̃ subita a potēs opacō sbe qē
adeo quidē ut si vidēs ebrīū p̃us sobū fere
dicē possis h̃ utiq; nō est ille. Deniq; qñtū
p̃hit in moālī negotō agnosce taliū passio
nū tales origines tā apud se q̃ apud alios
vel corrigēdos vel docēdos non operosū est
adūtere. cū nō eadē videāt ebrījs a sobrijs
scdm phm. alitq; p̃inde sint ad deuotionē
a ṽtutē inducēdi sic vel sic affectati. Quod
utiq; vidit sapiens mulier abigail q̃ nabal
nō nisi post vinū digestū monuit hoc in
sup lucidissime tradidit. optimus moralis
artifer gregori⁹ in suo pastoralī.

Cōsideratio viciā de passioib; ab yma
ginatione causatis a eaz effectib;.

Affioēs oēs p ymagināz ṽtu
tē. solite sūt vel intēdi nōbilit̃ vel
minuī. Et hic inserem⁹ de reliquis
origimb; ipaz passionum. Itaq;
quantā ṽm hab; ṽtus ymagināz tradūt
phantes a medici p expientie librū edocē
diāt enī ipsā habere virtutē regitiām et
immutatiām totā corporis. Qd ut facilius
innotescat supponam⁹ p̃mo cū pho q̃ spēs

seu forma rei & ei⁹ fantasma seu ymago h⁹
vim alterand⁹ pportōbilitē sic habet res
cui⁹ est ymago. quēadmod⁹ spēs ignis ha
bet vim calefaciēdi. spēs nūis infrigidādi
Non tñ in equali gradu ad rem ipam sup
ponam⁹. pretēa. q spūs aialis delatū⁹ est
formaz seu spētū. sicut aer recipit spēs colo
ris vel alioz sēibiliū. Et hec spēs licet non
sint sensibiles impressioēs in corpib⁹ dispo
sitis sicut spēs coloris causant ymaginē in
speculo. sic ymaginacō turpis figurē recipit
in spiritibus & facit & defert in. dēso semie
tpe talis ymaginacōis spēs ethiopis assi
milacōez inducit ad ethiopē. Nec autē dela
tio forme yginarie pōt fieri dupliciter vno
mō q ipamet forma moueat & defeāt ad
motū sui subiecti. sicut si sal liqfiat in aqua
defertur & expandit p aquā Alio mō fit hec
diffusio per radicacōez ipsi⁹ forme ymagia
te q habet vim sui ipsi⁹ diffusiua et cātionē
aliaz spetiez ex seipsa sicut lux causat lumē
q⁹ causatū potest pducere & aliud lumen
Supponamus insuper q delatō taliū forma
rum per spiritus potest prouenire vsq; ad
sensus exteriores. quo casu fiet in sensibus
exteriorib⁹ talis sensatio suo modo qualis
fieret si ab extrinsecis obiectis moueretur

Hanc causam reddūt aliqui cur dormiētes
exēcet opa qñq; vigilātiū. Cur etiā maniāci
a aliq; melācolici credūt ea videre vel senē
extrinsecus que nō nisi intrinsecus certū ē fieri
Hinc euenit ut dū hō ē in tenebris a timet
putat se qñq; vidē ymagines terribiles vel
audiē sonos horrendos. quēadmodū melā
colici etiā i pleno die et locis lucidis patiū
tur talia ppter tenebrositatē spirituiū quos
horret quodā mō ipsa aia vel v̄tus ymagi
natiua. Et hic sēp tristes incedūt q; causa;
tristitię sue secū ferūt. Hec est racō cur aliq;
timēt nō timēda. cur insuspicōes miābiles
et falsissimas cadūt. ita ut credāt se aliquñ
q̄ri ad mores; ul' incarcerationē; l' spoliacōē;
a inde fugiūt nemine psequēte trepidātes
tīmōē vbi nō ē timor. Cognitioni talem tpe
meo qui ingeniosissim⁹ erat a perit⁹ valde
in medicā quī tandē fugit in neōia occulta
nec vltra cōparuit. Sic aliq; estimabat se
gallū a more galli cantabat Ali⁹ murilegū
a s̄ lectis mures q̄iebat. ali⁹ ymaginās se
hrē cornua in frōte verecūdabatur quocū
enscūq; videbat se inspicī a frōtē tegebat
Ali⁹ ymaginās se nōri de infectiōe lepre l'
de morbo caduto oēs hōim fugiebat a trepi
dabat aspect⁹ a sermoēs. ali⁹ ymaginās se

habere pedes ferreos calcabat validissime
sup̄ terrā. Ali⁹ ambulaē nō audebat fanta
sians pedes suos esse vitreos Sic saluāt ex
positores aliq̄ qm̄o. nabugodonosor come
debat fr̄nū sicut bos ⁊ cū seīs hitabat q̄ se;
louē se eē fantasiabat. Sic asserūt medici
q̄ ymaginacō facit casum. ⁊ mortē inducit
Et hāc virtutē vsq; ad hoc eleuare voluerūt
aliqui ut p̄ illā miābiles impressioēs fierēt
in elementis ⁊ in rebus extrinsecis ut q̄ ad
yginacōez aliui⁹ sicut ēfert auicēna cadat
camelus. Talia sūt inūerabilia nā infinite
sūt spēs hm̄oi fātafiarū ⁊ melācoliaz. scō;
traditōem medicorū. quos orati⁹ furores
appellat vel insanias. deducens in hoc oēs
homines in aliquo stultos esse. Mille puel
larum inquit puēorum mille furores. Et in
ecclesiastico dicitur. Stultorum infinitus est
numer⁹. Hec autē consideratio docet q̄ salu
terimū est assuefiē ut anim⁹ noster a fan
tasmaib⁹ quantum possibile est fieri se
denudet et auertat in exercitacione sua.
Qd̄ qualiter fieri habeat testigimus alibi in
tractatulo de practica theologie mystice
consideratione vltima. Rursus apparet q̄
periculosum sit homini dimittere se nimis
labi ⁊ p̄fundari in ymagines vl̄ fantasias

p̄fertim viciōsas ⁊ circa p̄tura sēp̄q; labē
tia ut sūt bñficiā. hōres diuitie. Nā cū gñē
hicus ex a dñb; frequentatis ⁊ habit⁹ cau
sentur. Natuāliter fit ut pondere sue india
cōis sic immutēt ymaginatīaz virtutē ⁊ ex
p̄sequētī totū hōiez q; nēcitate q̄dā trahit
homo velut brutū ut quēadmodū fit in illis
quos phus bestiales appellat. Sic vtiq; ve
rū est q; oīs ymaginacō p̄fūdāta. hab; suā
insaniā vel ebrietatē ⁊ q̄h demoniācā passi
onē sicut dicit origenes. Ledit q̄ nobiliter
seu puerit̄ tōtalit̄ iudiciū rōnis ut pat; in
philocaptis. palter in ambiciōs. in auarīs
in iuidis. in impatiētib; In quib; verificat̄
illud puerbiū. Furor fit lefus septis patiā
Ita demū puenit ut dimisso vocatiuo cau
quo venire ⁊ introire in domū dī nccē ē. q;
nemo sibi assumit hūc honorē s; qui vocat̄
a deo tāq; aaron. alij p noiatuū casū. alij p
gemitū. alij p accusatū alij p ablatū orpa
ti passionibus querāt ascēdē. Addam⁹ ad
hec cūctū multiformē flexū ⁊ reflexū quē
hñt in potētis cōgnitis ip̄e ymagiēs l̄ fatas
mata vl̄ spēs adiūcē ⁊ cū hiisbus ⁊ passio
nib; inde sequētib; in potētis affectis. Ita
ut non sit dubiū qñ mirabilior valetas idē
resulter q̄ sufficēz causare simplex aliqua

ymago talis vel talis vel fantasma vel pas
sio sequens. Quid si fuit occurfus ordinatus ut
in virtutibus nemo dubitauit quoniam oriat inde
suauissimam et mirabilem armoniam veluti cytha
redorum multorum cytharisanctum in cytharis
suis. quam ipsa in habitatque sapientia delectatur
audire. Alioquin resultat horrenda passio et
amarissima tumultuatio tanquam mais refran
gentis in se et ad cautes fluctus suos puto
non ob aliud dixisse prophetam. Cor impij tanquam
mare feruens. Denique sicut diximus de ymagi
natione virtute. Ita proportionabiliter suo modo tradu
cere possumus ad potentias superiores non organi
zatas que sunt ratio et spiritus. quousque ad actus
istarum potentiarum non sequatur de per se corporis
immutatio quemadmodum virtus ymaginatio
mutat illud. scilicet tamen ut actuata vehementer
ipsa ratio rapiat ad se quodammodo potentiam yma
ginationis et ab actu suo suspendat eam. Sicut ipse
spiritus similiter actuatus rapit ad se rationem et
ymaginationem ut nesciat quod homini est an in
corpe vel extra corpus ea que videt intelligat
Rursum sit aliquando redundantia superiorum harum
potentiarum in inferiores quemadmodum beatitudo
anime redundat in corpus et dotabit illud

Consideratio vicesima de canticis psal
terio cithara spirituali et mystica et de corde eius

Affioēs splices spūales rōnālēs
a aīales reddūt in virtuosīs psal
teriū decacordū cū cāfīco in cithā
Spūs enī sī quadā appropācōne
loq̄mūt psallit. racō cātat. sensus cythari
zat. videam⁹ in primis de psalterio mystico
qđ ad exēplar cordis. sicut a cytharā ars
īpa fabricauit Moiem⁹ ḡ corpus seu lignū
nrī psalterij vīm affectiua supiores in q̄ tot
corde sonabiles extēse sūt. quot sunt vita
tis assertiones. ut qđ deus pī nr est. qđ deus
in celis est qđ d⁹ iust⁹ iudex ē a ita de reliq̄s
q̄si digito aliq̄ studiose meditacōis sī ne
qđ nimis spūs habz plectz discretōis quo
tēdit a remittit cordas sētentiose veritatis
Rursus corde tales debito mode amīe tēse a
pauise ēddūt sonos vaīos scđm uarietate
passionum. Ita ut amor q̄ est gñal. a radi
calis passio. stabiliat p tenore. Porro decē
reliq̄ passioēs efficiunt decē sonos alios pñ
cipales De sonis enī latealibz a appēdientis
nō est numer⁹. sicut nec de hmoi passioibz
Cōstituam⁹ si placz p maūdudicōe exēpla
ri psalteriū aliqđ decē cordaz a decē oīomīs
dñice sentencijs sicut ex decē preceptis iup̄
p̄gmacōne augustini vel ex alijs scripture
locis fabulari potueāt Primā cordā suū⁹

ex hoc noie pater. Et hec appellatur p̄nalis
adoptio. sc̄daz i hoc noie noster. q̄ appellat̄
f̄nalis associatio. h̄emus terciā cū dic̄t. in
cel. hec est dei exaltatio. Habem⁹ alias sep
tem. iux̄ septē peticōes. q̄ sūt. Simi nominis
s̄ficatio. Sanctificet nomē tuū. dei dñatio
Adueniat regnū tuū. volūtātū dīne a huā
ne v̄nitio. fiat volūtas. t. sicut in. c. q̄ i terra
pp̄ia defectio. panē nr̄m co. da. no. ho. debi
toꝝ multiplicacō. dimitte. no. de. n. Tēpta
tionū inuasio. Et ne nos indu. intēp. Mali
c̄m notatio. Sed libera nos a malo. p̄cute
cordā p̄mā digito studiose a attente medi
tacōis. illa reddet sonitū amoris dei. p̄cute
cordā secundā illa reddet sonū amoris p̄ri.
p̄cute cordā terciā illa reddet cōstātiā auda
cie. p̄cute cordā quartā illa reddet sonū zel
et ire in p̄phanātes dei nomē. p̄cute cordā
q̄ntā illa reddet sonū sc̄e sp̄i. Porro corda
septa dū tāḡit sonat delectacōez atq; letit̄ia
Corda sept̄ia desiderii a p̄secucōnē. Octaua
dolorē et odiū. Nona fugā a horrore. Dec̄ia
fiorē a de suis virib; fidētib; despeccōez. Po
tuerat hoc latiori sermone deduci oñdendo
q̄ etiā corda p̄ria q̄ est p̄nal adoptio si tā
ḡat sapiēt digito sc̄e meditacōis apte red
dit sonū quēlib; v̄tuose a sp̄ual affectiois

Preueniūt quippe iudiciū racōis qđ opte
ret subsequi. turbāt. ligant. atq; tirānizant
dominiū rōnis. Ita ut nimis sentiat homo
illā sētētiā. Corpus qđ corrūpitur agguat
animā. Et illud iugum graue sup filios ade
demq; multū phōz expiētia a rōne iudici
ofessi sunt hanc corrupcōne licet ad vnā
causam nequaq; puenerit Tandē ex hīs
radicib; que multipliciū extēdi poterāt
necitas oritur recreacōis humane per me
diatorē xpm deū et hōiez. Alioqn finis huā
ne creatōis in nihilū corruisset p tō spē
qđ nō ad gloriā sue viuificacōis a fructū
s; ad penā eterne dānacōis tota deuenisset
qđ sapientie diuine sueq; potētie et bonita
ti. neq; decens neq; racōnabile est ascribē
Deus quippe et natuā nihil faciūt frustra
hic ortum habuit illa exdamacō pphetica
Nūquid enī vane constituisti oēs filios homi
nū dās intelligi qđ nequaq;. Notentur tñ
pro hīs que dicat sequens consideracō.

Consideracō nona qđ in statu innocēcie
fuiſſent aiales passiones honeste et bo
ne vbi etiā ofēditur qñ sunt bone et qñ
non in statu culpe

Affiones aiales pro statu nature
institute fuissent pulcherrime. Du-
lus ratio est quia nulla puenisset
inditū rationis sed ad obsequiū
a nūtiū eius vel furterisset vel qeuisset. Sic
in cristo nēq; dolorē neq; cōcupiscētiā neq;
desideriū. neq; spem aut metū inuenire eāt
aut aliam passionis cuiuscūq; similitudinē
mfi subsequēter ad imperiū et dictamē ra-
tiois. Porro quilibet homo quāto amplius
profecit in virtutibus moralib⁹ atq; gra-
tuitis tanto reformabitur ordo iste in eo ut
passiones non preueniāt aut obuiāt iudi-
ciū racōis sed potius ad eius iussionē mode-
rentur. Hinc ortū est diuinū illud aristotilē
verbū. q in virtuoso oia cōsonant racōm
Si tamē in hoibus est inueniē talem prius
q corpus mortale hoc et corruptibile indu-
erit icorruptibilitatē a immortalitatē a ab-
sorpta fuit mors in uictoria. Sic fortassis e-
leuaē naturā huānā voluerūt ipi stoici dū
dixerūt q virtutes sūt impassibilitates nō
vtiq; q vtuosi nō sentirēt aut paterent ali-
oq; lapidib⁹ eēt paēs s; q passioēs quā-
lib; pueit vtuosus nec furripit aliq velut ef-
frenis atq; tyrānisans rōe; s; stat⁹ tal ut
eq faciliē acqreēt q pulchre a cito describit

Epiceuri aut qz naturā humanā in bestialē
deorq̄bāt nec aliqd p̄oro meli⁹ aut dīmi⁹
ponebāt in hoīe. dixerūt osequēter passioēs
oēs esse pulchras ⁊ optimas. Ita enim de
bestijs iā dixi⁹. Ceterz aristoteles q̄si mediū
iter p̄gens negauit passiones oēs bonas
esse qz multe p̄ueniūt ⁊ impediunt racōem
negauit nihilomin⁹ oēs iudicandas esse
malas ⁊ turpes. eas videlicz q̄ rōe regerēt
Puto qz ex istis facile est elicē regulā ḡnā
lē de morali bonitate. vel malicia passionū
dū enī passiones regi debēt rōe nec regunē
ille tūc iudicāde sūt aut criminalit̄ ā venia
liter male. Nā sēxualitas in hoīe p̄cipat de
volūtario in hoc qz ordinata ē audire rōem
quā dū rennuīt audire peccat ⁊ turpis est
Bruta vero nullā cū hoc mō hñt cū rōe colli
gātā nec ordinata est eoz brutalitas ob
t̄pare rōi cūde quā non habent. S; oritur
difficultas de pueris et fatuis non hñtib⁹
vsū rōnis p̄mit⁹ institute. intātū sūt sui mo
tus illi passionales turpes nō hñtes modū
speciē l̄ ordinē qualem huāne natuē postu
lass; integtas. ita ut v̄z sit iux̄ hāc cōsidera
cōnez qz neō viues est sine peccō sup̄ terraz
etiā infans vñ⁹ dici Solus x̄ps post peccm
p̄mi hoīs sicut habuit innocētiā originalez

hic in solo regno aie sue seruata est iugit ab
instanti sue ceptois talis obedientia sefua
litatis ad rone qle pmaria nature ifticuo
in hie plantaueat. Et tale neq; in virgine
maria neq; in ioha baptista du infantis
essent inuenire erat. quauis hec deftitutio
nature neq; imputaret tunc roi ad culpa
actualē vel mōilem vel veniale apud eos fi
cut nec apd nos du infantis fum? a du nō
habet ratio libez vfi fuū absq; oi pcedenti
culpa actualiter nra. Secus vbi culpa nra
in causa est. nōmō eēnt hic attēdenda ml
ta circa pōicōez stat? inocētie a circa libez
dnium qd habuiff; rō poi tpe fup sefuali
tatē tā in pueritia q i semio tā mōib; potē
tiay nālū cui? mōi fūt nūctia et vegetatia
a gnātia q sefūtiay hē fūt ymaginātiua et
fantaltica a exteriores quūq; potētie d qbz
nō est hic dicendū p singula Sicut nec qle
dnium in iftis pphēfores fuerint habituri

Confideracō decia de duplici origie passi
onū aialū q se; ē exteri? sefibile a interi?

Affionū aialū or ratio vel spūs

generalis origo duplex inuenit

Proueniūt enī frequēter ex sefibi

lib? exteriorib? agētib; in ipos
sefus ut in vifū audiū gustū tactū a olfemū

Et hic modus in hoīe est velut ab inferiori
Proueniūt nihilomin⁹ velut a superiori dū
spirit⁹ rōnalis aduatus hac l' illa cōgnitōe
ex cōsequēti volitōe vel nolitōe impat mē
bris inferioribus mouens ea quēadmodū
xp̄s horribilē mortis apphēsiōē immisit a
rōe in sēfualitatē. Talis enī colligacō cūn
git portionē sēfualē ad portionē rōnalem
sic q' vicissim actus vni⁹ redūd at in alterā
Quāuis in nō virtuosus tract⁹ sēfualitatis
sit fortior et ita fortior q' nō est in ptate rōis
non tāgi irruētib⁹ p̄mis passionū motib⁹
licet sub ea sit ille appetit⁹ a dñetur eius tali
ter q' nequit ab inuita rōe cōsensū extorq̄re
Secus in pfecte virtuos. secus in beatis. sec⁹
in xp̄o. secus p̄terea in statu p̄ malo. de quo
p̄babile est scēre q' nūq̄ nisi dē sup impan
te racōe potuiss; qd cūq; sensibile forinsecus
agē i sens⁹ Alioqñ vix haberi pōt exit⁹ qñ
necē sit cōcedere deceptōes a errores potuisse
cōtingere p̄ illo statu a passioēs de necitate
p̄uenisse rōnem. Expediant autē se leuiter
qui sentiūt ut dixim⁹ sane modo nūc apud
naturam destitutā cōtrario quādo necesse ē
ut oīs nostra cōgnitō incipiat a sensu deor
sum. Tūc autē de sursum semp descendit.

Confiteracō vnde cā cōcordās stoicos
cū paripatheticis in posicōe passionum
in spiritu interiori racōnali.

Assiones suas suo modo dicēdus
est habē spūs nē racōnalis Sicut
et rō seu volūtas. p̄supponēda sūt
hic oia que de distinctiōe spūs et
rōis et sēfualitatis tradiderūt doctōes sacri
non discrepātes i hoc aph̄is eleuatīs. de q̄
bus i alio loco tractauim⁹ dū sciām de the
ologia mīstica vtraq; declarā tam specula
tiue q̄ practice conati sum⁹. Et q̄ntū patitur
p̄is breuitas dicim⁹ iuxta iā nōta q̄ sic ad
cōgnicōez sensuale natus est sequi quidam
motus ad p̄secucōez v̄l fugā dū app̄hendi
tur aliqd vel tanq̄ cōueniēs l̄ discōueniēs
Sic suo mō nata ē sequi quedā affectio lon
ge tamē purior ad cōgnicōez spūs i luce pu
re intelligētie a fantasmatib; denudate dū
se ad lumē eternū desup ouerūt q̄si ad specu
lū quoddā eternitatis et ad mōtes eternos
a quibus mīabiliter illuiat deus. voluntas
similiter dum insequitur cōgnicōez racōnis
quasi mediam inter lumen spiritus et cōgni
tionem sensus habet in se motus passiona
les suo modo. quī tamen non alterant. per
se et immediate corpus quia nec sūt orgāo

mediante corporeo quemadmodum passiones
sensuales oriuntur quare affectus varii sunt in
corpore ut ad letitiam sequitur dilatacio cordis
ad tristitiam restrictio. ad iram superelectio
ad timorem frigefactio. et ita de reliquis. unde
cor in gaudio paulatim dilatare. et maxime ad
interiora propter quod moueri dicitur a medicis ver-
sus pedus. In tristitia vero paulatim contra-
se ad interiora et maxime versus dorsum. In
ira vero subito versus pedus. In timore vero
mouetur ad oppositum subito. In verecundia
subito ad utrumque. In angustia vero paulatim.
Et ita non ponunt medici nisi sex passiones. in
sex modos alterandi cor ipsum. Aduertat
autem studiosus diligenter hanc de passionibus
distinctionem. quam multa videtur inter sapientes
valetas. de modo ponendi et negandi passiones
nisi recordar; eos ista consideracio siue distin-
ctio. Posuerunt Stoici. passiones non cadere
in sapientem putat propter improbat ex sacris
litteris Aristoteles similiter eis passionibus ab expe-
rientia sumptas. contradicit. Sed intelligamus
quod in re sentit. et eos statim venientem videbi-
mus. Concedunt Stoici gaudium sapienti. leti-
ciam tollunt tamquam vanum aliquid et ludicrum nec
seuerum Concedunt et sapienti amorem virtutum
et odium vitiorum et spem bonam. Et fugam vel hor-

torē inhonestatis. Alioqñ nullū in sapiēte
pl⁹ q̄ i lapide virtutis locū inquit. Negāt
tamē in sapiēte timorē. misericordiā. dilcō
nem. irā. tanq̄ egitudines a morbos animi
pestiferos sicut noiat cicerō i de tustulanis
Sic scire. visus est boetij dū has quatuor
passioēs abitiendas i inquisitiōe veritatis
metre iubet. Tu quoq; si vis luie claro. cer
nere. vix. tramiterecto. carpe callē. gaudia
pelle. pelle timorē. nec dolor affit. Spemq; su
gato. nubila mens est vinctaq; frenis. hec
vbi regnāt. Quis tamē existimaueit boetiū
vel alterū sapientē negauisse qñ plures et
variū sunt aiazum nostray ad virtutes a ad
vitia spūales affectus. Ecce q̄ dēa negacōis
a cōcessiois passionū inter phos magis ex
noie q̄ ex rependere videt. Cū vero sit cōside
racō nrā q̄ passioēs suas suo mō dicend⁹ ē
hrē spūs rōnalis. Silit et rō seu voluntas
apportōbilit ad appetitū sensitiū dēne tam

Consideratio duodecima quomō noia
passionū sēsus tñsferūtur ad passiones
mentis et spūs. Et de differētia eay

Affioēs spūales magis attenden
de sunt aie ad deuocōnem vocate
quam sensuales ut illas adipisci
et etiā scdm eas affici ingreatur

Si enī deuotō est sicut est eleuatō mentis i
deū per piū et huilem affectū utiq; iā affectus
ille nō est intelligēdus eē solum sēualis q̄
frequēter non est in nrā ptāte nec respicit
iustū ut iustū est. nec est solius voluntatis
insequentis cōgnicōnez. porciōis inferioris
īpi⁹ racōis aspiciētis fantasmata lic; absq;
fārasmate nō sit. qm̄ hoc nōdū ē pfectoz q̄
p cōsuetudine exēcitacōis hnt sēsus spūales
infitos in apice supioris porciōis īpi⁹ rōis. q̄
porciō legibus eternis innitit in luce pure
intelligētie impm̄te loco ⁊ tempore. Et quo
niā noīm grādis est sepe penuria. quoz ni
hilomin⁹ institucō libeā est. Tñsferamus
deinceps noīa passionū aīaliū. de q̄b⁹ phī
tractauerūt ad affectiōēs hmoi spūales q̄
les hab; aīa dū cōtēplans deū amat ip̄sū ut
totū amabile. cupiscit ip̄m ut totū desideā
bile frūitur ⁊ quietatur ⁊ delectat in eo ut
in toto bono utrūq; iam adepta. Odit vero
quicquid ab hoc toto amabili. toto desideā
bili. toto delectabili. separe pōt. Hic illud sibi
vehementissimū odiū ad pccā. horroz ⁊ abho
miatio. ⁊ fuga ⁊ detestacō si videant in staē
dolor aut acerbissim⁹ et inq̄etudo molesti
ua. si forsā affuerit. Vñc p̄terea spes ingēs
dū cōsiderat magnificētissimā ⁊ muificētissimā;

dei liberalitatē repromittē eterna audacia
rursus magnanimis in aggrediēdo gūdia
ppter deum zelus quoq; diuini cultus et ho
noris. Desperacō autē in viribus pphs vlt
de viribus pphs. ut ex cōsideracōe tantorū
discriminū a diuino iudiciō in scrutabiliū
metus ingens. Ecce habem⁹ i spū passioēs
vnde pncipales amorē. cupiam. delectā
tionē. odiū. fugā. tristitiā. spem. desperacōē
audaciā. metū. irā. vel zelū. Et ut ad vnū di
cam⁹ et drām ppiā assignem⁹. passiones
aiales ut tales sūt versantē circa rationem
comodi vel incomodi. Spūales vero ad iocē
solius iusti vel iniusti respiciunt

Consideracō tertiadeima in q̄ p figurā
ōndit quō passioēs causate ex cōsi
deracōe diuino iudicio sūt iugit cō

Passioēs spūales templante
habentes originē ex cōsiderationē
pura et lucida iudicio diuino
quo ad bonos a reprobos habēde
sūt iugit apud deuotos tanq̄ centz aliq;⁹
vel cardo vel axis vel sydus immobile iter
volubiles alias qualescūq; a vnde cūq; fue
reperit passiones. Puto q; passioēs hmoi
spūales habuerat q̄ dixit. Dñe añ te oē desi
deriū meū. Et rursus. Oculi mei sēp ad dñm

Pro cui⁹ intellectu placeat vñ mañduatōe
grossa figurali. Cōstituam⁹ nauū in medio
mari ordīnem⁹ eam. ⁊ armem⁹. tā hoib⁹ q̃
instrumētis oībus req̃sitis. sit in medio na
uis. malus erect⁹. portās velū. expansū. ad
vētor⁹ suscepōez. sit in fūmitate mali ēdōz
navis ita collocatus q̃ pōt quāq̃ vērū. fir
mū ⁊ deorsū. dextroꝝfū. ⁊ sinistroꝝfū. ante et
retro. p̃spicē sibi de oībus. ita ut neq̃ fluau
ose elacōes maris. neq̃ caligiēs nebulose
neq̃ vndaz asphōēs. neq̃ extēsiōēs. neq̃
distēsiōes veli. p̃ varietate vētor⁹. neq̃
occurfus ⁊ occurfus nautaz seu remigātū
seu nauū regētū. valeat obstaē. quomin⁹
inspiciat oīa. q̃ vidēda decreueit. Talis rec
tor aſi feratur nūc hac. nūc illac. p̃ hāc na
uē. si circūsonātes etiā varias mutacōes p̃
deās p̃pētī cōpelliē. nōlomin⁹ libez semp h⁹
p̃spēctū ad immobilez celi plagā quā polū
noīam⁹. Detorquet insup oculos si et dum
placuerit p̃ oēz circūquaq̃ in infimis ēgio
nē. Existima talē debere eē spm̃ in nauicula
corporis q̃lis. tibi descript⁹ est rectōz navis
Ascēdat ip̃e oport⁹ arcē seu speculā synderis
quā appellauit mistice p̃pha. montem dñi
paulus celū terciū. Iohes eē in spū. p̃spici
at ex illa specula tanquā ex fūmitate mali

Stabilē celi arem q̄ deus est. qui sc̄; stabilis
manens dat cūcta moueri. videbis q̄ spūs
iste poterit ānotare ventos passionū vari
arū tanq̄ ex duodecim p̄tib9 a plagis du
centū originē. A deo. a bono angelo. a malo
a celo. ab innata cōplexione. ab actōe q̄lita
tū p̄maz. ab actōne q̄lita tū sc̄daz. ab yma
ginatia virtute. a spū. a racōe. ab habitib9
acquistis vel innatis. Tandē a varia obia
tiōe seu cōfiguracōe causaz p̄dēaz. sup̄ q̄b9
oib9 cōsiderā8 aliq̄d estimam9 p̄ singula

Consideratio quartadecia q̄ passiones
spirituales causantur a deo mediate et
immediate.

Assiones spūales originari a deo
tam mediate q̄ immediate faten
dum est. Si omnis sapientia a do
mino deo est. et sapientia dicitur
a sapōē sc̄dm nomē suū. Si preterea gratiā
virtutes et dona infundi sup̄naturaliter a
deo nemo fidelis ambigit. Si rursus virtus
sacramentoz attingit saltim ministerialit̄
in spiritum. Si deniq; multi sint tractus dei
amoroſi quales orabat aīa sancta i cātiōis
Trabe me inquit post te currem9 in odore
vngentoz tuoz. Et hec oia atq; filia cū sint
passiōēs ip̄i9 spūs ē. causent eas q̄d supeſt

nisi ut fateamur deū agē passioēs in spiritū
usq; adeo q; iubilet et exultet spūs in deo
salutari suo Ampli⁹ si naturā quīq; sensuū
spiritualiu pspiciam⁹. q; suā hñt similitudi
nē ad sēs corpales. Inueniem⁹ q; deus est
ipi auditui spūali armonia sonorissia. a ipi
visui lux splēdidissima. a ipi gustui sapor dul
cissim⁹. a ipi olfactui odor suauissim⁹. a ipi
tactui āplex⁹ iocundissim⁹. Porro sel lo
cutus est de⁹ p scripturā suā sacrā. q; quīs
a idipm non repetat semp per singulos ut
dicit iob Repetit tam apperiendo sēsum ut
intelligātur hmōi scripturē Repetit q; idu
ēdo mētē v̄tute ex alto Repetit inclinādo. in
spirādo. allitēdo. illūando. Stabiliēdo ut
nō solū intelligātur. s; impleatur a amenē
Puto sic affici postulabat q; dixit. Concupi
uit aia mea de. ius. tu. in oī tpe. Cui⁹ rationē
vnā reddit Quia testiōia inqt tua medita
tio mea est. a cōsiliū meū iustificacōes tue
Bonū certe. securūq; cōsiliū. iustificacōes
dñi quas scripturā sac tradit. qd cōsiliū q
deserit. volens immū pprie vel aliene prudē
tie huāne. volēs preterea seq desidia cord
sui a ire in adinuencōib; suis ut tādē a fal
latur inter tot varietates affectuū videlicet
orientium necesse est. prout infra docebitur

Consideratio quintadecima q̄ passioēs
spūales qñq; causant̄ a bono angelo
Et de modo causādi

Affioēs spūales ab āgelo dei bo
no frequēter immitū credendum
est. Nolo quisq; expectet ut nunc
peractem⁹ studiose modos q̄bus
angelicus spūs copulari potest ad huānū
illustīdo ipm. afficiendo. mouēdo. et docēdo
Persecutacōe quippe inquisitō fit a doctoib⁹
scribentibus sup secūd sentētiar. sc̄atemur
itaq; q̄ angel⁹ nō illabitur in spm̄ nostrū
qm̄ hoc ipm soli⁹ dei ppriū est qui ita spm̄
nrm soli⁹ potest dnant possidere. fortit̄ atz
suauit̄ ut sepe motōm atz viuificatiōi spūs
noster obediat vltro. Et sic vltro tamē. ut
non habeat phas obniti. Et hūc ingressum
dei dnatiū noiam⁹ illapsum. Sūt n̄lom⁹
ali⁹ modi quibus angelus bonus agit in
spiritum nostr⁹. Vnus est p applicacōnem
immediatā sue substācie ⁊ virtutis ad spm̄
Non quidē naturali ordine pro statu pntis
miserie. sed dispēsatione supnāli. sc̄a autē
applicacōe tli. cū angel⁹ sit substācia luiofissi
ma. virtuosissima ac benignissima q̄s negauerit
quī allūciat̄ ⁊ quodmō trahat̄ spūs n̄ ab
h̄mōi luiofa ⁊ benign⁹ ⁊ suaue olenti virtute

tanq̃ si ferrū trahat a magnete vel appeti-
tus ab obiecto placidissio ⁊ ueniētissimo
moueatur. presertim si fuerit spūs noster pu-
rus. castus. integer. et sanus. sine discrasia
febrili corrupcōis uiciose. sine interposicōe
sordidarū cogitacōnū cū desiderijs turpibz
et sedis. Porro sicut ymaginātū sunt phan-
tes q̃ actioēs celi corporei p̃ oēs orbē stella-
rū ⁊ planetarum ⁊ p̃ oia zodiaci signa for-
māt corp⁹ huānū influūtq̃ ⁊ impmūt ī ipsū
⁊ cathenacōe q̃dam indissolubili. Propor-
tionali similitudinē dicē possu⁹ q̃ ex dispēsacō-
ne dei g̃tuita. quelitet celestis perarchia. ⁊
fūmo usq̃ deorsum per oēs iūcturā spūalem
inflūere habz ī huānū spm̃. quilibz āgel⁹
suo mō mediate ⁊ immediate. Sic seraphi
inflammāt. cherubī illustrat. throni stabili-
unt. Et hoc scdm̃ tres vires aīe affectiuā. s̃
intellectiuā ⁊ executiuā. Et scdm̃ tres eius
portiones supiorē. inferiorē ⁊ infimā sēfualē
vñ ⁊ appropāci⁹ p̃a ierarchia mouere d̃z
portōez supiorē aīe q̃ t̃spicit p̃ma p̃ncipia.
secūda portionē inferiorē q̃ respicit odusio-
nes g̃nales. Et tertia portionez sēfualē q̃
ad singularia magis dilabitur Quisquis p̃-
terea studiose recogitauerit ea q̃ tangere
supficialiter intēdim⁹ de caus̃ natūalibus

passionū aialium per quas disponitur vel in
disponitur spūs ad passiones spūales. aiad
uertat quātū dñum habeat bonus angel⁹
ad inducēdū salūm dispositiōe hos vel illos
spūales affectus disponēdo vl̄ immutando
sensus corpales tā interiores q̄ exteriores
qui sūt organice potētie. et hoc varijs modis
a pene infinitis. iux̄ variacōnē applicacōnū
multiplicitiū hui⁹ vel illius cause corporalis
Verū de hīs non est hic dicēdū p singula

Cōfideātio sextadecima quomodo mal⁹

angel⁹ causat passioēs spūales deo per

Assioēs spūales per tur mittēte
bantur crebro ab immisionibus
per angelos malos factis possunt
quidam angeli mali quātum dei

proiūdentia permiserit agere similia multa
ad angelos bonos tam ob subtilitatem vi
goremq; substantie sue q̄ ob perspicuitatē
naturalis ingenij. q̄ propter expientiarum
diuturnitatem nunc in naturalibus actio
nibus sursum et deorsum in celo et in terra
Nunc in opacōnibus miāculosis angeloz
et oim spiritūū beatorum q̄uis errent fre
quenter. Exceat eos malicia amēs. supbia
furiens. sine lege et ordīe liuor insaniens
Exceat eos iustum dei iudiciū illudens eis

Sic rursus in alia quilibet quibus non est facilitate
te repies ut sit sonus tuus multiplicatus super
numeros. Ex quo est sonantia fit quod cadunt et credunt
maligni spiritus vitiorum. tanquam cytharizante da
uid desinebat neque spiritus exagitant saul Ita
ut cuilibet decem sonorum principalium possit aptari
una ex transgressionibus decem preceptorum. Ad damus
ad hoc quod dum meditatio nostra ferretur super hominum
corda se sententiose veritatis. et ad reddendum so
noritatem religiose affectionis seu passionis fit
hoc aliquando per rationes sumptas ex eternis et ex primis
sapientie principibus. Et tunc reddunt sonus in psal
terio tanquam de supernis. fit hoc aliquando per rationes
sumptas ex affectionibus et sensualibus expiendis et
ita resultat sonus in cythara tanquam ex infimis
fit hoc aliquando per rationes sumptas ex deductione
conclusionum per principia prima per rationes ordinatas
ab effectibus ad causas suas sumptas. Et ita
reddunt canticum iocundum velut in gutture et fau
cibus iocis Sic psallimus spiritui et mente cantantes
in cordibus nostris canticum domini Sic cytharizamus
mortificationis quodammodo et per disciplinam desic
catis Alioquin non esset psalterium iocundum cum cy
thara Sic optabat psallere canem et cythariza
re qui dicebat Exurge psalterium et cythara
Exurge a diluculo. Sed quid precor est exurgere
diluculo. Puto quod est ad primos gradus contemplationis

radios splendētes p aīe regionem p̄tinus
erūpe a velut ex sentētia dicē. Bonum est
offici dñi a psal. noi tuo altissime mysticis
modis didicis. Ad anūtiandū mane p̄spita
tis mām tuā Et veritatē tuā p noctē aducifi
tatis. In decacordo psal. cū cānto i cythara
Cōsideracō vicehāscda quō ser. passiōē
fit vūl a quō n̄ a quō discrecō qñz pmit
fit passiōēs tam vicōsas q̄ laudabiles.
Assiōles fmoēs assumi p̄nt ut idu
cāē hōies ad virtutē. vitate tñ a dis
crecōe sēp obfūata. Laudat aristo
teles in rethoricis illa iudicia ap̄d que p̄hi
benē dicī sermones passiōles a vbi veritas
nuda p̄poni iubet. Rē id quidē. si nulla ex
pte index querētur aliūde diuerſi a tramite
recto iustitiē. quēadmodū si nullos vnq̄ fie
ri cōtinger; palogismos. ars de sophisticis a
elēctis frustra cēt. S; cū p̄huasiōēs passiō
les quotidie ſei cernam⁹ adūsus veritatē tā
p nosipōs i quib; hitant hmōi passiōēs ex
corruptela p̄cī. q̄ p alios. Quis p̄hibueit
ſicut arguit aug⁹. q̄rto de doc. xp̄ian. q̄s iq̄
p̄hibueit eloquētiā seu p̄huasiōē; ēthoricā
iduā licē p̄ defenſiōē vitatis a p̄ ſua i cordi
b⁹ hūais plātacōe ut libet et obediēt audi
at veritas adūsus palliatā a fucatā ſitātē

Ad dīm⁹ in cōsideracōe. q^d veltas tamē a dīf
cretio semp obseruet. Male enī p veltatē
certaret falsitas. Qm̄ nō sūt mala ut bona
eueniāt. Siliē nec asserēda falsa sūt ut veri
tas cōfirmet. Proinde si monē q̄heris aliq^s
p sermoēs passiōes nō obfūata dīcretōe
Nihiloi⁹ magis effeceris q̄ si equū velocē
stimulares ad currēdū. Sicut enī dīcretio
sine affectōe passiōli iac^z. sic affectō sine dīf
cretiōe p̄cipitat. Qua īre placeat attēdere
q̄s idustrias obseruat. dīcretō. dīcretō p
mittit passiōēs aliq̄s viciōsas succrescē dū
virtutib⁹ curā impendit. Docet quippe eam
euāgelica pabola d^o nō extirpādis p oī tpe
33. anīs ne fil⁹ eradicetur a tritici. Raro enī
vel nūq̄ germinat tritici in nob⁹ v̄tutis sine
33. anīs a paleis alicui⁹ vanitatis. p̄sertim
cū p̄mū nēce sit eē illud qd̄ aiāle est scdm
aplūm. deinde illud qd̄ spūale. Viderint g^o
q̄ indiscrete se habeāt eruditōēs pucioz l^o
alioz ai aliū hōim qui paz dēnt in morib⁹
a pucis si protin⁹ eos q̄herit exuere ab oī
passiōe viciōsa. eos velut ad spūalē sene
ctutē sbito puehere cōtēderint. Si demū sine
ordie et tpe zel⁹ eoz nō scd⁹ sciam in placa
bili furore pmo furore passiōez oēz pleq̄ mo
liaē. Ampli⁹ vero pmittit dīcretō passiōes

aliquas germinare vel crescere. non quia
placeāt aut pulchre sint. sed ne deteriores
inualescāt passionēs. sicut retunditur da
u⁹ clauo. Et dolor est medicina doloris. Sic
enim respectus huāne laudis vel timor in
famie vincit aliqui turpiores adulteriorum
et stuprorum et rapinarū aut aliorū hūmōi
flagitiōrum opacōnes Sic tolerabilius est
permittere diuisionem odiosam fieri inter
quascl' personas q̄ impudico se amore cō
maculent. Sic ad felicē reipublice ministra
tionem indicūtur ipsi principes aliqui p fa
me repromissionem Sic ad litteras agnos
cēdas prodest pueris emulacō quedā licet
vitiosa ut socios erupent. Rursus discrecō
sicut pmitat passionēs aliq̄s vitupabiles.
sic aliq̄s laudabiles p̄sertim feruidas a sū
limes q̄n cessat inducē si indetelore exitum
eas verum itē agnouerit ut puta si parere
sibi. si frenum suum pati postea recusarēt
Non enim presentia tantūmodo spectare sa
tis habet discrecō sed rerū exitus pruden
ter ipsa metitur. Nihil quidem sublimius
sed nihil periculosius et temptacōibz ma
gis expositum q̄ ambulare per viam affe
ctionis amoroſe dū vehementiā in se habz
sic amor uti. 3. d. t. vehemētissimā est passionū

Postremo placet ipsi discreti sobria mens
et modesta si tamen sollicita est ambulare cum de
o suo per viam mandatorum suorum et hoc via regia
a patribus trita. tanquam si iumentum sit apud deum
tanquam preterea sit asina quam agitat ihesus in
iherusalem plene inquam placet talis quidam rudis mens
et arida terra sine aqua. quod si relecto freno
discretionis quereretur ductu propiorum affectuum in
mirabilibus supra se per prupta motuum contemplationis
per alta et sublimis sapientie per desideria
flammarum. quibus accenditur. felicitate quidem si dis
cretionis semper inhaerit saluare se in monte et
illuc despectis promissis iubilare deo in decanando
psalterio cum cantico in cythara et cum propheta
Abacuc dicere ex sententia. Super excelsa mea
deducet me victor in psalmis canentem.

Explicit tractatus notabilis de passioni
bus aie. Editus a magistro Johanne Gerson
Cancellario parisiensi necnon professore
sacre theologie primo.

de male rñdendo caueant. Malos rumores
fugiant unde in domo malū oriri possit seu
discordia etiam reportare vitent. Missi cito
revertantur. Mercedem suam in superbia
vestium non expendant. Ita uiuant in hu
militate ut labor eorū sit eis in remissione
peccatorū suorum. Ad mercatores

Egula mercatorum est. ut non die do
minica mercantur nec periurent ab in
iusto sibi caueant lucro nec ad diē redant
vel carius propter dilacionem ut debitum
suum tempore promisso soluant. Nec scien
tes mentiantur. Equam stateram habeant
equa pondera et equam mensuram. Ad

Egula tabernatorum tabernatores
est. ne permittant ludere ad tarillos
in tabula sua neq; i taberna sua deum blas
phemare non permittant nec meretrices re
cipiant de nocte plenam mensuram dent
omnibus. vinum cū aqua ad vendendum
non misceant nec aliqua pocula vel fercula
aliquo modo ad vendendum defraudent

Egula ad hospites est. Ad hospites
q̄ malos in hospitio suo nō pmittant
vel scienter recipiant nec hospitib⁹ suis fu
retur auenam vel fenum nec sustineant q̄
hospites scienter fornicentur i hospitio suo

Incipit tractatulus bon? eiusdē
de modo viuendi omnīū fidelīū

Egula Ad nobiles pma regula.
pma q̄ spectat ad nobiles potētes
a scabios. ne paupes videlicet p
potēciā suā oppmāt a a sūditis su
is opprimi pmittāt. Malos vsus i vill suis
destruāt. Causas paupm viduaz a orpha
noz libentē audiāt a cito iuste iudicēt. Mu
neā p iudicō faciēdo l festinādo aut etardā
do nō accipiāt nil a sūditis suis extorqant.

Egula ad milites t̄agiē Ad milites
luce tercio Reminē ocuclatis. A i psoā
p potēciā indebite. Remini calūniā faciatis
in rebz quā p miliciā facē possētis. Et otēti
estote de stipēdijs vris a edditibz vris ml
tis tpi bz accipiēdo vero ad defēdēdā patriā
Math. xviij. Nō sine cā gladiū portat q̄.

Egula simplicīū quo Ad simplices
ad ecclīaz ut ieiunī ad missam veniant
In missa nō loquātur nec circūspiciāt. Añ
missaz orae debet ut grāz dei ecipiāt In mis
sa memoriā passiōis xpi habeāt. añ euan
geliū s̄adi iohis nō creāt. Sermoēs libentē
a diligētē audiāt. Et referre post missam
grās deo satagāt. Ad Epōs a platos.

Egula ep̄oꝝ ⁊ prelatoꝝ satis patet ad
Thio. 3. Oportet ep̄m sine crimine eē si-
cut dei dispensatorē. Et Math. xx. Qui maior
est v̄m sit vester minister. ⁊ Cor. vi. horta-
mur vos q̄c. Est aut̄ officiū ep̄i malos corri-
gē ⁊ arguē bonos ⁊ pusillāmes pacificare
Quia sic dñs petro i p̄soā cuiuslibz plati ait
Pascere oues meas Et Thess. v. s̄fres corripi-
te inq̄etos ⁊ solami pusillāmes. De istis. i.
ad Thio. 3. Predica v̄ba. in sta oportuē. ar-
gue. obsecra i oī patientia ⁊ doctria. Et gal
vi. Si p̄occupat⁹ fuit h̄o in aliquo delicto q̄c

Egula clericorū est h̄c Ad clericos
doctria; vitā scā; famā odoliferā. Heb.
v. Sacerdotes h̄nt hostias pro delictis suis
offerre Et aug⁹. i. egla sua. Sit vob cor vnū
⁊ aīa vna in dño. ps. Sacerdotes tui iduāc
iustitia. Colocen. iiii. Induite vos sicut elci
dei viscera mie ⁊ pietatis h̄ntes. Ad eligi.

Egula eligiosorū est viuere in obediē-
tia castitate ⁊ paupertate. Et debent de-
uote orare et cōtēplari ⁊ carnē mortificare
p̄tra vitia ⁊ cōcupiscētiās. vñ Aug⁹. in egu-
la mōchoꝝ In oib⁹ ⁊ sup oia ametur ⁊ ho-
nouificetur deus. Et hugo de sancto victore
de claustro aīe Sūme religiois egula i hoc
depēdet ut prelati custodiāt subditos suos.

Subditi prelatiſ benignè obediunt. deuoti
ſint ſenes Iuuenes vero laborioſi. Sic honeſ-
tas in habitu. Mediocritas in victu. ſint in
clauſtro aſſidui ⁊ ad iniuriã rari. non ſint
cũuiles ſed clauſtrales. Sint intẽti pſalmiſ
nõ cauſis. nõ ſit rumor in clauſtro ſ; dilcẽio
in capitulo. nõ lites ſ; oſſeſſio i choro ſit ſac̃
ſimplicitas ⁊ circa altare euerẽtiẽ honeſtas

Egula diuitũ ne aliqd Ad diuites
iniuſte acquirãt. ne ppter diuitias ſuas
paupes viciniſ ſuos deſpiciãt. paupes ſuſ-
tineãt Opariis ſuiſ bñ ⁊ cito pſoluãt adu-
latores ne; adulatorẽ i meſa recipiãt. dilige-
ter ⁊ libetẽr ad concordia viciniũ ſuorũ laborẽt

Egula pauperũ ut diuũ Ad paupes
ſibi libetẽr ⁊ fidelitẽr ſuiãt nec diuiti-
bus ppter diuitias ſuas inuideãt nec ppter
paupertatẽ adulacone vel detractione peccẽt
nec impatiẽter ſ; gratanter paupertatẽ ſuſti-
neãt nec iniuſte ditari cupiant. nec eccliam
ppter diuitias vitent. Nichil furti a familia
ſuorũ viciniũ nec ab aliis retineãt.

Egula virginũ. Nõ ſint Ad virgiles
loq̃ces ſ; ſimplices corde et habitu ad
virginitatẽ mĩſ xpi cogitẽt ⁊ eã diligent
Choreas vitẽt. Intẽt iuuenes nõ ſedeãt. nec
ſe ab eis palpal pmittãt. non amẽt aliquẽ

illicito amore. Adulatores neq; adulatres
recipiant nec audiāt. orōnes libeter dicāt
Sordida verba et inhonesta fugiāt Ad

Egula viduarū ē ut cōtinētā viduas
diligāt et in vestibulo humiliter se hēāt et oīo
mō libet iſistāt. hoīes suspēcōs in hospiciō suo
nō recipiāt d. cōfilio pborū se gubnēt et viuēt
Sāctā anā et elizabetū viduas cogitēt fami
liā castā hēant. paz p vicos currant Ad

Egula nuptarū est Tbiō. nuptas
horare supioēs. diligēt maitū regē fai
liā diligēt gubnaē domū et seipā; honestā
et irrephēsibilē oīdere siue exhibē Ad

Egula mulierū est q nō se mulieres
indecēt ornatas oīdant. aures. collū
guttur et caput tegant. humiliter in ecclā et
vbiq; se habeāt. nec alias muliēs per sup
biam suā inuēt Ad maritos et vxoēs

Egula viroz ad uxores et ecōuerso po
nit Eph. vi. viri diligite vxoēs vras si
cut et xps dilexit ecclā suā. vxor autē tiēat
vix suū. ij. Cor. 3. viri cohītares scdm cōscīāz
quasi infirmiori Parentū ad filios

Egula pntū ad filios Eph. vi. vos pēs
nolite pūōre ad iracūdiā filios vros
sed educate eos in disciplina et correctio
ne dei. Cor. xij. Non debent fili parentibus

thesaurizare sed pentes thesaurizare filijs
Egula filiorum ad filiorum ad pentes
pentes est q parētes honorēt a eis in
bonis obediāt. nec eis sua furent ante eos
nō respōdeāt. a maledictioib⁹ oīno se caue
ant. Cū pentibus aliquñ ad eccliam vadant
libentē i negocijs pentū suorum fidelit laborēt.

Egula dñorum ad dñorum ad seruos
suos. Eph. vi. vos dñi. eadē facite ill
ēmitētes minas a soluite dño qd iustum
est et equū seruīs pstate. Sciētes q a vos
dñm in celis hētis. Eccl. vii. Ne ledas seruū
tuū in ueritate opantē seru⁹ sēsatus sit tibi
dilectis qñ aia tua. nō defraudes eū libertate
neq in opē delinqs illū Seruorum ad dños

Egula seruorum ad dños. Colocen. c. tio.
Seruū obedite dñis carnalibus nō ad
oculū seruīētes quasi hoibus placētes. sed
in simplicitate cordis timētes deū. Sciētes
q a dño accipietis retribucōez hereditatis
pma pet. scd. Serui subditi estote in omni
tiōre dñis vris nō tm bonis Ad familiā

Egula ad familiā. Ne fraudē dñis suis
in seruiendo negligēdo faciant. fideles
sint in rebus suis custodiēdis nihil ab eis
auferāt occulte nec alios facere permittāt
nūtiū malum nō faciāt vxori l filijs dñi sui

de male rñdendo caueant. Malos rumores
fugiant vnde in domo malū cōiri possit seu
discordia etiam reportatē vitent. Missi cito
reuertantur. Mercedem suam in superbia
vestium non expendant. Ita viuant in hu
militate ut labor eorū sit eis in remissione
peccatorū suorum. Ad mercatores

Egula mercatorum est. ut non die do
minica mercentur nec periurent ab in
iusto sibi caueant lucro nec ad diē redant
vel carius propter dilacōnem ut debitum
suum tempore promisso soluant. Nec scien
tes mentiantur. Equam stateram habeant
equa pondera et equam mensuram. Ad

Egula tabernatorum tabernatores
est. ne permittant ludere ad tarillos
in tabula sua neq; i taberna sua deum blas
phemare non permittant nec meretrices re
cipiant de nocte plenam mensuram dent
omnibus. vinum cū aqua ad vendendum
non misceant nec aliqua pocula vel ferula
aliquo modo ad vendendum defraudent

Egula ad hospites est. Ad hospites
q; malos in hospitio suo nō pmittant
vel scienter recipiant nec hospitib⁹ suis fu
rētur auenam vel fenum nec sustineant q;
hospites scienter fornicentur i hospitio suo

Iustam bonam rōnabilē computacōem cū
hospitibus suis faciant Ad Senes

Egula ad senes ē. In ecclia libēter ta
ceāt. Iuuenib⁹ bonū exēplum pbeāt
te maledicēdo siue maleficiēdo ipōs rēphē
dant. Turpia verba ne habeāt nec laudēt
malitias coram iuuenibus. Mulierculas a
bono non retrahant. Nec iuuenes laudent
in supbijs suis Ad omnes

Egula ad omnes ē. ut excoīcatos vi
tēr. nō se iebrient. paupes p posse
suo sustineāt. Sacerdotes et religiosos et
ecclia⁹ vbiq; honorēt a deuote ab eis doctri
nam audiāt. festa bene custodiāt decimas
rite soluant. detractioēz caueant. ab adula
tione. a blasphemia. a mendatio. a periurio.
ab assiduo iuramento. a turpib⁹ verbis. a
mariē. a luxuriosis verbis se abstineant qz
circūstātes et audientes ab eis inflāmant
Precepta ecclie teneāt. Penitencias sibi in
iūctas diligēt impleant. Alter alterum ad
bonum opus invitet a de malo rēphendat
dent libenter elemosinas. quia sicut aqua
extinguit ignē. ita elemosina extinguit pccm
Missas. sermoēs a cōfessiones libēter colāt
et frequentent. Ablata cōstituant. quia nō
dimittūt pccm nisi restituat ablatū. ut dicit

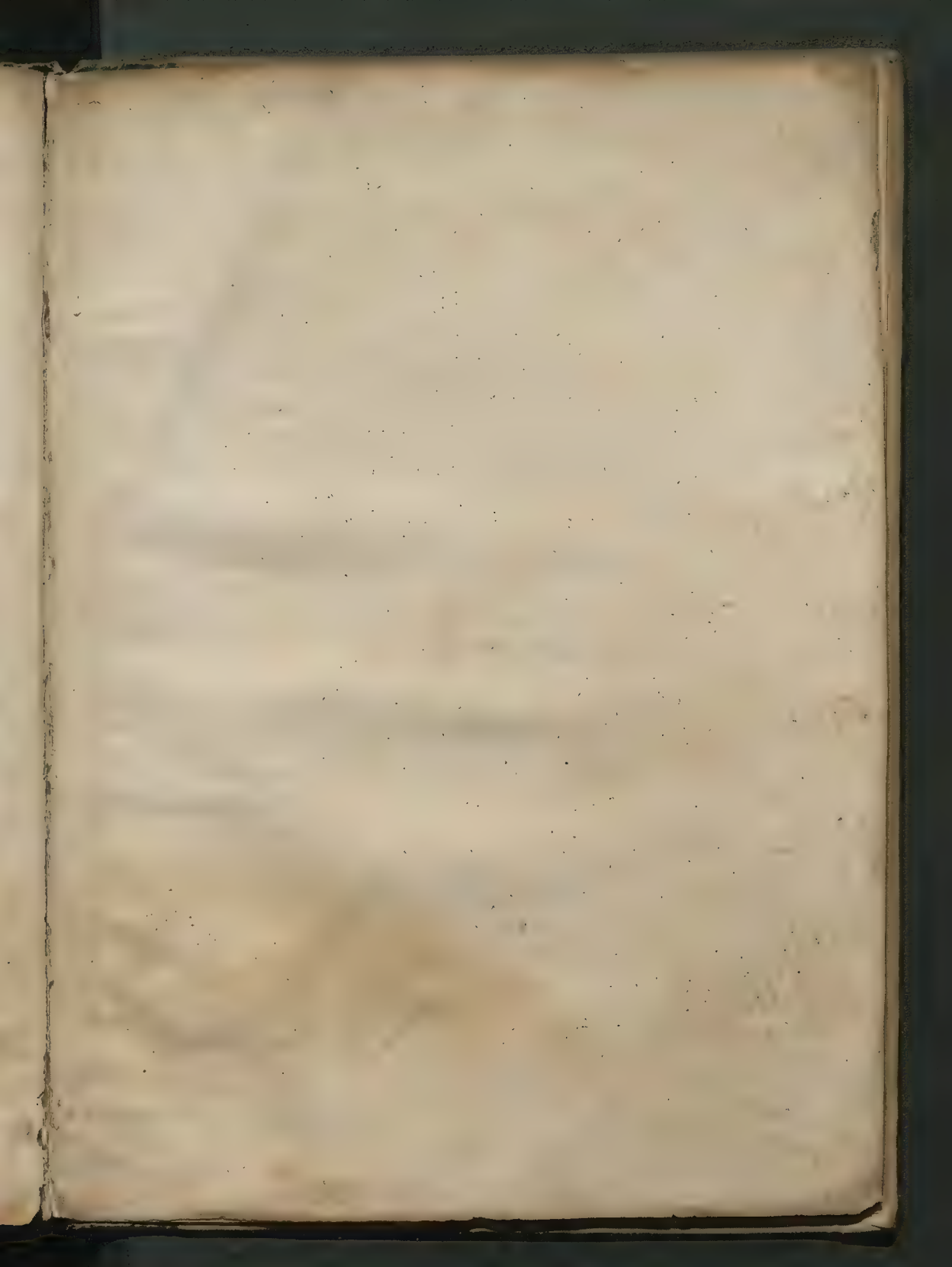
augustinus. In respere ⁊ In fine vite comē
ta inferni ⁊ gaudia paradisi cogitent.

Regula oim ponit. Math. xxviii. Bapti
zantes oēs gentes In noīe pātis et fili
⁊ spūs scī. ut scdm illud Johis primo. oēs
credēt per illū ⁊ pet. 3. In fide autē vnam
mes. In oīoe estote opaciētes fraternitatis
amatores misericordes modesti huiles nō
reddētes malum p malo qđ Ecclīastes vlti
mo. Deū time ⁊ mādata eius obserua hoc
est omnis homo qđ. Vnde ad Gal. vi. Qui
hanc regulā secuti fuerint Pax super illos
et misericordia. Amen

Expli cūnt regule pulchre eiusdem de
modo viuendi omnium fidelium.

Bibl. Jag.

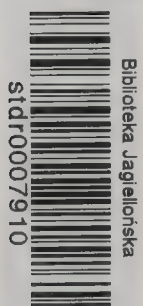

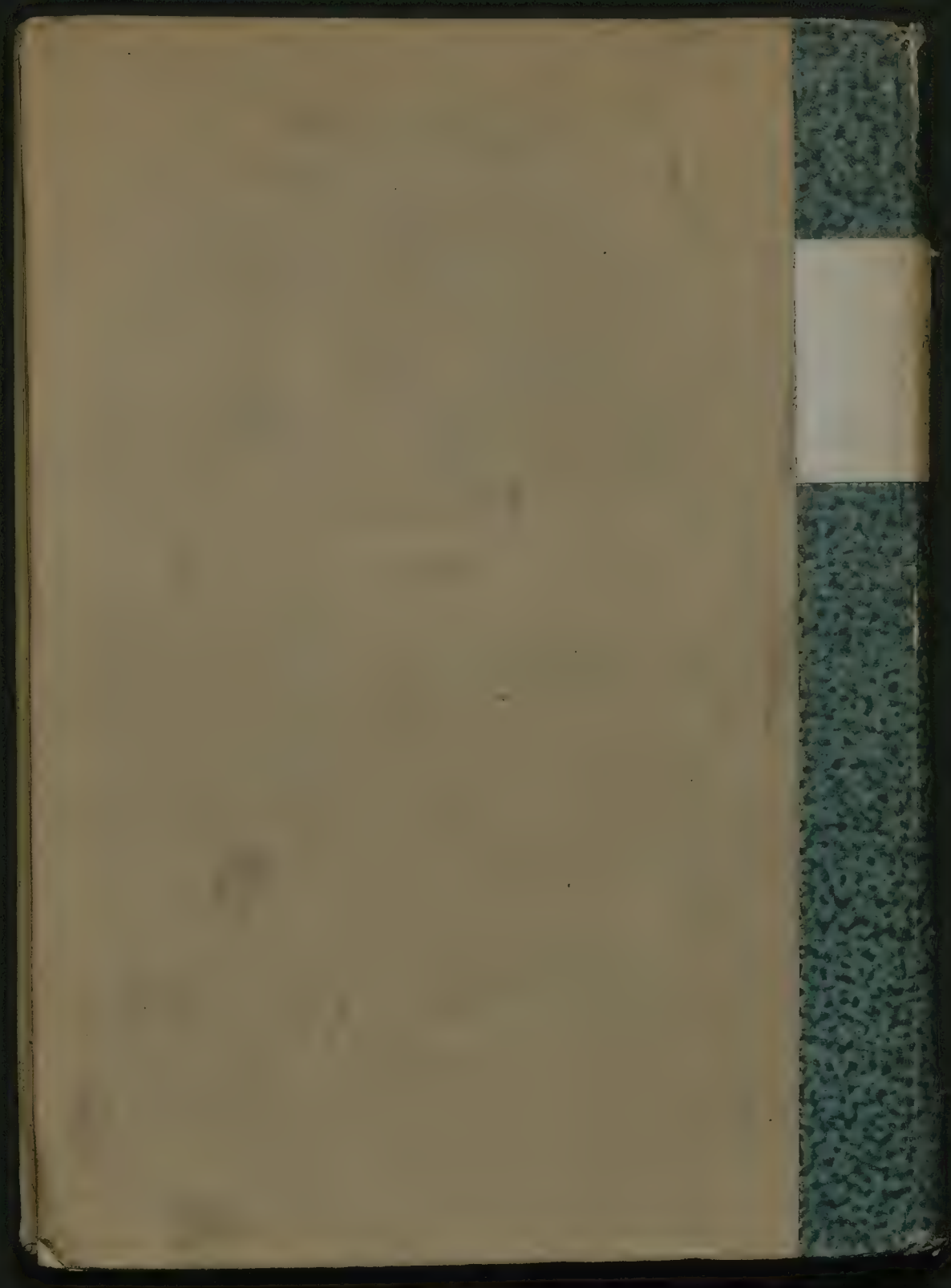

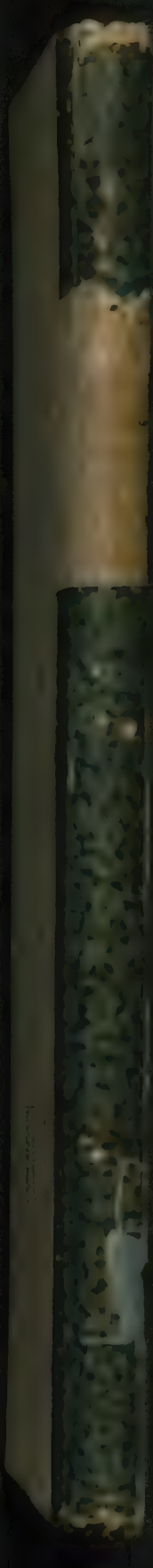

48

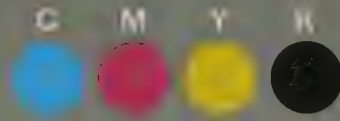

Page 28 of 28

Page 28

Grey Scale #13

DANES
PICTA
.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Centimetres

Inches

12 V. 28.

INCVNABVLA

Qu

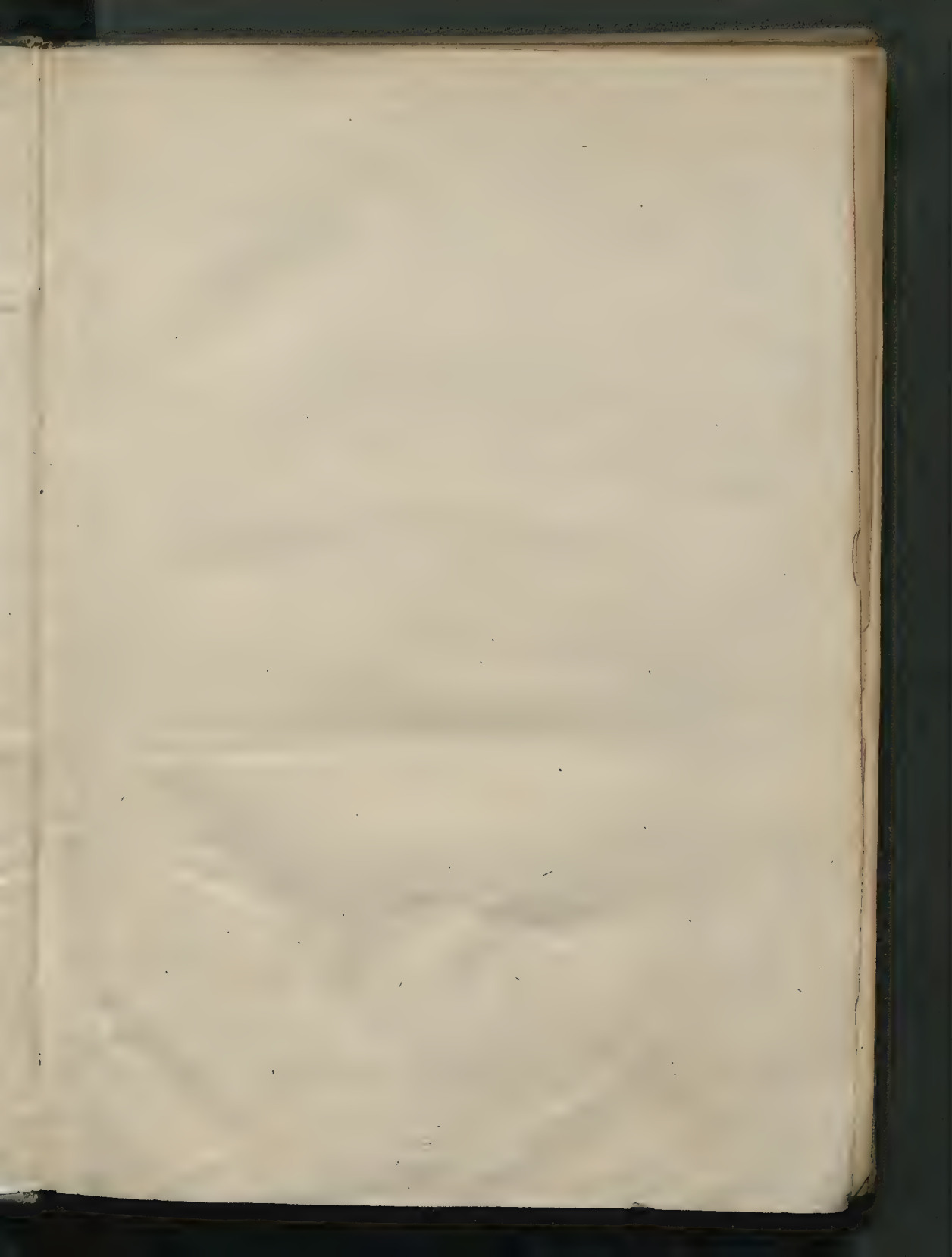
48.

Incun. 48

Ine 48 (Wist. 196) H* 7677 . Pell. 5208 , BMC 190 YA 2907

Ine. 48

reperit de paffionibus

7 180

12. V. 28.

Inc. Qu. 48.

Incipit tractatus nōbilis de passionibus aie. venerabil' mgrī Joh. gerson.

Affionū feruorē effectū a originem cognoscē. prodest aie ad deuotōnis scolā vōre. Sane quēadmodū fūma vicōꝝ est tū fuisse in affectū malitiē ita ut iā

ipfū vitū ex intimo sēu placeat sic culmē virtutis est transisse in affectū iustitiē. Affectus vero ut est passio ab agente derelicta in potētia cognoscēte. l' similitudinē hꝝ passionis. Nō est aut deuotō sine affectōe. Nā deuotio quid aliud est q̄ extensio vel eleuatio mētis in deū p pū et hūilem affectum. Rursus. ois virtus cū sit affectio moderata a ordinata. viciū ex defectu modi a ordinis in affectibꝫ pueniat. nunq̄d nō salubris eēt affectionū passionaliū cognitō. Passionū quippe ignorata qualitate neqꝫ virtutū neqꝫ habitū. ymo nec ipfꝫ hōis neqꝫ tēptatōnū suarū multipliciū poterit sufficiēs notitia vel ars adipisci. Quo pacto deniqꝫ sic oportꝫ orabimꝫ mētē. orabimꝫ spū. inbilantes in cordibꝫ nēis a laudātes deū. In psalterio de cithara cū cāntico in cythara. si deriorū a affectionū. q̄ suauē hāc armomā

reddere hñt naturā ignorauerim? Sēññē
ab p̄tōis a simplicibz aliqn̄ expmētaliē
tales affcūs nec negam? Verūptñ addicō
doctrīne multū ofert. Hac cōsideracōe p̄moti
fūt sancti p̄res noiātīm poemen et arsem?
In quoz ore vir n̄ de passioibz carū s̄mo v̄
lat. P̄fctū igit̄ materiā de passioibz a eaz
p̄dicōibz. de caus̄ a effectibz de mō q̄ vtēdi
eis placuit s̄b aliq̄bz cōsideracōibz p̄tractare
Id qđ reliquū est multa autē ēliquet̄ inuei
et apđ sc̄m thomā i p̄ma sc̄de septīa q̄stio
ne vicefimalcōa et deinceps. Additis quos
allegat doctoribus diffinīcōnem

Prima cōsideracō i q̄ oñdīē q̄ sit passio p
Assio ē inclīnacō qđā ē coaptatio
seu similitudo a cōuēntia dēlecta ab
agēte ipassum p quā trahit̄ quo
s̄mō ipm̄ passum ad agēs a cōde
coaptat̄ ē assilāt a ēfugit p̄traiū Cēte quē
admod̄ ignis gnans ignē ex aere ēliq̄t i ig
ne geito caliditatē a leuitatē q̄ leuitas suo
pōdē ē tractu mouz fursū ad s̄lēc; ignē a dū
illic ē q̄scit odit vero locū deorsū tāq̄ sibi n̄
cōuēiētē. Et ēfugit ipm̄ nez q̄etē hz i illo. Sic
hō p̄pōrtiōliē affcūs p aōrē ad aliqđ idīnat̄
ad illd a si n̄ hz dēlectat̄ a cōcupiscit ipz a si a
dipiscit̄ q̄scit a dēlectat̄ i eo odit vero p̄traiū

et horret approximatōem ei⁹. et si ei coniungit̃
dolet et tristatur. Et hec sunt sex passiones.
tres ēspai boni simplicit̃ et tres similiter re
spai mali. put inferi⁹ docebitur. amor. cōcu
pia. delcātio. odiū. fuga. dolor. et inq̃etudo.

Secūda cōsideratō ubi cōdicit̃ q̃ etiā in
rebus pure naturalibz sit inuenire pas
sionem. et de varijs noibus eius.

Affio quelibz insequitur cogniti
onē et cōiūctam ut in cognitis. vel
nō cōiūctā ut in nō cognitis. Dabz
itaqz q̃dlibet ens naturale suas

indīnacōes certas tanq̃ rememoratiū et di
rectū ab intelligētia nō errante q̃ deus est
Agit quippe deus oia tanq̃ sūmū bonū sui
ipsi⁹ diffusivū. Et ppter seipm̃ creavit oia
tanq̃ finis oim̃ Ideo bonū q̃d hz racōez effi
cientis et finis ponit̃ a beato dyomisio p̃mū
nomē dei. Cōsequēs est igit̃. q̃ in re q̃libet
derelinquat deus passionēz que sit assimi
latō quēd vel coaptatō et cōueniētia vel in
clīnatō et tendētia ad ipsū sū ordinē sue sa
piētie. in qua fecit omnia in numero pōdē
et mensura. hec autē indīnatō g̃nal ad finē
vlīmū p fines p̃cūlares et p̃mos noiaē
appetitus et affectio natural. q̃nqz pondus
rerum. q̃nqz tractus seu tendētia. q̃nqz sedus

reꝝ stabile. qñqꝫ amor inñtꝫ qñqꝫ lex qñqꝫ
regula. qñqꝫ istmñtꝫ. qñqꝫ eq̃tas natuā. qñqꝫ
fēsus nature. aut aliquo th̃i vocabulo. s̃ res
eadē est q̃ sepe n̄l dicit sup̃additū ad ip̃az na
turā neqꝫ ut accīdens neqꝫ ut habitus s̃ ut
ipsa natura taliter instituta. que ex agente
deo a omnia disponente fortiter et suauiter
habet tendē in talem vel in talem finem et
moueri ad illū si absit v̄l absens sit n̄ impe
diatur et quiescē in adeptō. Odire vero con
trariū fugere quoqꝫ. nec in illo q̃escere. hoc
sommāse visus est. Eraditus dicens omnia
fieri per licem et amicitia. Hoc quoqꝫ dixit
aristoteles enuntiāns bonum esse qđ oīa
appetunt. Et hunc esse finem omniū deum
cōfessus est quā solus sicut est in effectibilē
ab alio. sic impassibilis sol⁹ inuenitur. tam
passione perfectiua. ut est illuminātio in celo
q̃ defectiua. sic est dolor in corpore anima
to. Nisi forte quis abuti ausus diceret in e
manationibus diuinis. reperiri passionem
Sicut generationē filiꝫ passionē dicerem?
Et similiter passiuā spūstandi spīrationem

Consideratio tertia de passionibus con
sequentibus cognitionem cōiunctam
Et hoc in cōmuni.

Assio sequens cognicōem cōiun-
ctā recipitur in oī virtute cōgnitīa i
qua passiones derelictae ab agētī-
bus incipiuntur et terminantur in
appetitā virtute. ita ut passio talis gñali
noīe describi possit q̄ ē inclinacō vel mot⁹
pveniens ex cōgnitōe et apphēsiōe alicui⁹
ut cōuenientis et discōuenientis pñtis et absē-
tis Et siquidē motus ille q̄ quādoq; successi-
uus ē. qñq; pmanēs vlt immanēs sicut est
amare. Si inquā cōsequitur ad cognicōem
pure sēntiūā sic dicitur passio aīalis Si vero
sequitur cōgnitōem ipi⁹ ratiōis deliberātis
vel dictātis de pñculatib; agētis sic dī pas-
sio volūtaria vel rōlis vel conscienciosa. Si
vero seq̄tur cōgnitōem pure intellectualem
seu mentalē in cui⁹ lumine cōgnosciunt pma-
pñcipia moralia sic pōt noīari passio synde-
rīsis et mētal' excess⁹ ubi fit raptus et extas
Et ita q̄druplex gen⁹ passionū potest apd
hoīez inueniri nīlū aīaliū. rōnaliū. intellcū-
aliū. Et qm̄ apd phāntes pñcipalis sīmo ē
de passionib; cōntib; cōgnitōne sēntiūā tam
in aīalib; q̄ in hoīb; eo q̄ ad illas trāsmu-
tatur corp⁹ trāsmutacōe sēnsibili. Et ad tñs-
mutacōes istas similē ipē passioēs aliquā
cōsequuntur. existimam⁹ p̄dōngū tractatē pmo

ſepatim de paſſionibus huiusmodi animalibus quibus
cognitis facile erit per ſilitudinem et coaptationem
de reliquis tam naturalibus quam voluntariis quam intel-
lectualibus habere ſermonem

Conſideratio quarta quomodo tripliciter
cognoſcantur paſſiones animales

Paſſiones animales cognoſcuntur ex
ſubiecto. obiecto. et effectibus. Suum
equidem ſubiectum eſt. vis appetitiva
ſenſualis. quae reſpicit bonum temporale.

periculare hoc vel illud tanquam ſibi conueniens
et malum tanquam diſconueniens et hoc ſub ratione
comodi vel incomodi. quia ratio iuſti proprie non
eſt ibi nec ſecundum eam proprie ſumuntur paſſiones
ſed magis ipſe virtutes in ipſa ratione et
mente. Cauſatur ergo motus quidam in
appetitiva virtute conſequenter ad appre-
henſionem virtutis cognitae ſenſualis exte-
rioris vel interioris. Cuius obiectum eſt verum
ſimplex velut quedam adaequatio rei cognitae ad
cognoſcentem. Bonum vero ſuperaddit conueniens
ſe rationem. Et quoniam bonum comodi potest conſiderari ab-
ſolute ſine contradictione aliquam vel conſideratur nec
ut abſeſ. nunc ut praesens. nec ut arduum et difficili-
le atque ita proportionabile et malo propterea ſecundum
hoc diuiſificatur et ramificatur virtus appetitiva et
ſunt paſſiones. Et quippe virtutum appetitarum alia

cupiscibilis. alia dicitur irascibilis. quoniam distinctio
fuitur ex obiectis. Nam vis concupiscibilis respi
cit bonum vel malum non solum ratione aliquam difficulta
tis aut arduitatis. sed quoniam multa superueniunt
nata impedire concupiscibilem in sua inclinacione
vel tendentia ad quod est circa bonum. Et in odio
fuga vel inquietacione circa malum. Hinc data est
ei tanquam pugnatem ipsa virtus irascibilis quod ten
dit in bonum adipiscendum et malum repellendum
quale nullum in deo recipit. Ideo nec irascibilis
habet ullam.

Consideratio quinta de numero et suffici
entia passionum et quare passio ire non
habet contrarium.

Passionum numerus et sufficientia sui
tur tam a subiecto quam ab obiecto vis
itaque concupiscibilis vel respicit bonum
commodi absolute et sic causatur
amor vel libido quod vel est coaptacio vel inclina
tio quodam ad bonum commodi vel respicit illud
ut absens et sic causatur desiderium et concupiscentia
seu cupido vel cupiditas quod si satagens illud
adipiscitur. Vel respicit bonum in modo ut iam ad op
tum et sic causatur delectacio vel leticia vel vo
luptas. Dicendum quod est proportionaliter de tribus
aliis passionibus respectu mali seu incommodi
quale si apprehendit absolute sic est odium

qđ est discōueniētia quedā et disproportion
passi ad ipm malū. vel apphēdiē malū ut
absēs licet ut imminēs a sic oritur fuga vel
abhoiaco a horror. Aut apphēdiē ipm ma
lū ut iam pñs a sic oriē tristitia. dolor et an
gustia cū similibz. Et ita sex ēpi⁹ passionēs
in concupiscibili. tres respā bonū. amorē. desi
deriū a delectationē. Et tres ēspā mali. odiū
scilicet fugā a dolorē. Rursus ipā vis irascibi
lis cū non respiciat bonū vel malū nisi sub
racōe difficilis a arduū ad adipiscendū vel
fugiēdum q̄le nullū est bonū vel malū ut
presens. ppter ea manet solum in tendētia
et fuga. nam quicqđ est presens vel adeptū
ut tale est cadit in rōnē concupiscibilis. Tē
dit ergo vis irascibilis in solum bonum vel
malum absens tanq̄ difficile. ad optinen
dum vel refugiendum seu depellēdum. Et
siqđem hoc fiat ēspā boni futuri cū fiducia
adipiscēdi. sic dicitur spes. Si cū diffidentia sic dicitur
desperacō. Si vero fiat respā futuri mali. et
hoc cū fiducia repellendi a oppugnādi. sic
hēmus audaciā. Si cum diffidentia sic metus
aut timor exoritur. Et vix ubi q̄ fiducia vel
diffidentia potest inueniri nunc cū certitudi
ne nunc sine certitudiē quāvis iste passiones
certitudinem magis importare videantur

Fic ergo quatuor habemus passiones in irascibili
duas respectu boni difficilis futuri. spes et de
sperationes Et duas respectu mali futuri difficilis
audaciam et metum seu timorem Superaddit
quinta passio respectu mali presentis quam dicimus iram
dum vis irascibilis assurgit ad vindictam illate
iniurie quam iniuria apprehenditur ut leuius prope
excellencie et induciua minoracionis seu vilipen
sionis. Ideo queritur vicissitudo quodam leuiois
tanquam agens contra paciatur ut dignum est et sic
fiat quedam equalitas et hoc apprehenditur ut
difficile et arduum. Sed cur hec passio non habet
contrariam. Respondemus quod virtus irascibilis sic
obfirmetur quod nullomodo fatagat vel audeat
assurgere in vindictam iniurie iam illate hoc
non fit nisi duplici causa. Vna quod malum app
henditur ut prius et inelutabile et ita cadit
sub ratione tristabilis et dolorosi nec exit rationem
occupisabilem. Aut hoc fit quod vis irascibilis non
fatagit in vindictam et ita cadit a ratione ire quod
reputat quod iniuriatus satis contra passus est
aut contra paciatur sine vlla difficultate quan
tunc placuit et ita quietatur seu quiescit et
quodammodo delectatur tanquam in adepta vic
toria. Et item spectat ad occupisabilem rationem

Consideratio septa de ordine passionū
inter se et earū originatione ab invicem

Passionum animarum prima et velut
unica radix est amor seu libido

Amor quippe animālis est inclinatio
vel motus confurgens in animāli

ex apprehensioe boni. l. tanq̃ boni sibi. ut po-
te q̃ valet ad suū esse vel bene eē cōservādū
Cū igit̃ bonū pri⁹ sit q̃ malū. Nā malū nō
dī nisi p̃uatio boni. et hitus nō ē dubiū p̃or
ē p̃uacōe. vñ nec aliq̃d odio habetur nisi q̃
alicui qd̃ diligit̃ apprehēdit̃ eē contrariū. Sup̃
est ut oēs passioēs ēspciū bōi p̃cedāt eas q̃
dirē et de p̃rio malū ēspiciūt tāi cōcupiscibi-
bili q̃ irascibili. Inē eas vero q̃ circa bonū
versātur ut sūt. desiderii. delectatio. spes. despe-
ratio. Amor q̃ absolute bonū ēspicit p̃cedere
habet passioēs hñtes pro obiectis bonū ut
absēs l. ut iā adeptū vel ut futurū et arduū
aut sub aliqua tñ contrāta racōe. Datēmus
cōsequēter q̃ vis cōcupiscibil̃ p̃or ē ad iras-
cibilē q̃uis passioēs irascibiles frequēt ad
cōcupiscibilē ēminētur ut spes l. audacia ad
delectacōē; si vicāt desperatio et met⁹ ad esti-
tiam si vincātur cadūt Inueniē⁹ p̃terea q̃
oēs passioēs educunt̃ ad quatuor p̃ncipales
duas in cōcupiscibili. q̃ sūt delectacō et dolor

Et duas in irascibili q̄ spes et metus appel
latur. Sed et s̄b generaliori cōsideracōe oēs
reducūt̄r ad duas secūdū duplicē rōnē scz
boni et mali. Et ille fuit delectacō et dolor. Tā
tē fit oīm ad vnā velut radicalē originem
ēductio scz ad amorē licz cōsumptior et p̄nci
palior passio fit delectacō consequēs hūc a
morē et q̄escit ī re iā adepta. āpli⁹ vero licz
amor seu libido fit p̄ma passionū. sortit̄r tñ
īp̄a occupabilē nomē a occupācia v̄l cu
pidie etiā secūdū fictionē poeticā dī q̄ cupi
do dē⁹ amoris eius et fili⁹ veneris. Et hoc q̄
bonū absēs ē desideratū magis facit se fēci
ceteris pibz iōe defectus et indigētie. tan
q̄ opposita iuxta se posita magis sentiāt̄r
Similē assignare possum⁹ causas cur irasci
bilis ab ira poti⁹ q̄ a spe v̄l audacia noiet̄
Ira quippe respicit minoracōē seu vilipē
sionē q̄ int̄ mala maxime fugit. sicut ex ad
uerso excellētia magis appetit̄. Et ita appe
titur ut vite pprie aliquā p̄ferat. quēadmo
dū introducit poeta euual⁹ rēdit visū. Et
hic est anim⁹ mortis cōtēptor et illū. Qui vi
ta bene credat em̄ quē queris honorem.

Cōsideracō septima q̄ passiones bruto
rum pulchre sunt et bone.

Affiones oēs in aialibus brutis
censēde sūt bone. et pulchre. Exem
pli gñā. Audacia et aiositas in le
one et gallo. Ira in tīgde et apro
Voluptas in porco. hirco et passere. Timi
ditas in lepoē et oue. Sfraudulētia in vulpe
Adulatio in cane. Supbia i equo. Tristitia
et melācolia in catto. Auaritia i cornice Ita
q̃ passiones iste neq; male sūt l' deformes
in genere moris cum desit ip̃is aialibus ar
bitrī libertas in q̃ fūdatur ratio laudis seu
vituperij. Neq; turpes dici possunt a male
in genere entis quomā ens bonum et pul
chrum ouertūtur. p̃pterea tm̃dem habet q̃lib;
res. sit substantia. sit accidēs. de bono et pul
chro quantū de ente. nec habere potest ma
lum contrarium. Amplius vero quelibet res
natuālis dirigitur in suis motibus ab intel
ligentia non errante ut dictum est iam ex
sententia p̃hoy. cui cōformās se augustim⁹
dixit q̃ de⁹ sic res quas cōdidit am̃inistrat
ut eas p̃prios motus agere sinat ubi autē de
est error et adest rei id qđ sibi est p̃prium
desit et turpitudine necesse est. Qđ passiones
in brutis aliquando turpitudinis arguim⁹
vel horremus et odimus et expugnamus
Respondem⁹ hoc ideo fieri q̃ nob et desiderijs

nostris aduersantur inferuntq; lesionē aut
aliqua tali rōe. Monstra p̄inde q̄ videntur
esse peccata et turpitudines in natura quō
ad causam primā et finē vltimū relata pul
chra sunt vidē facile est.

Cōsideratio octaua q̄ aiales passiones
in statu peccati plerumq; turpes et ma
le sūt in homīne.

Affioēs aiales in hoīb; viatorib;
sūt ut plurimū vitupabiles male
et turpes. Inueniem⁹ hoc esse ve
rū nō solū ex determinatōe fidei s;
ex naturali deductiōe si p̄spererim⁹ condi
tionē et finē scdm quē hō odit⁹ est. Homo
nāq; cū sit nature rōlis ip̄e fact⁹ est ut dis
cerneret inter bonū et malū et ut mai⁹ bonū
magis diligeret. Constat vero deū esse sū
mū bonū. Ordinatus ē igitur hō ad cognos
cendū et diligendū deū in quo stat sua iusticia
seu bonitas et glōria. Oportet q̄ ut hoc asse
tur aliquñ hō alioqñ frustra et insipienter
ad hūc finē fuiss; ordinatus supra bruta
naturā. Ex hac radice veritatis phice seq̄tur
q̄ hō debet sūmum bonū sūme diligere. Et
magis q̄ pua bona aut q̄ mala. Debetq;
ad opacōnes p̄s sue principalē q̄ est racō
magis inclinari. q̄ ad illas corporis debet.

quāto erit iustior iustitia morali vel nullo
mō vel min⁹ affligi deb; scdm portioē; supi
orem a dimioē ac liberā dirigē inferiorē et ei
libere a sine contradicōe dñari deb; habē cor
pus suū tanq̃ instrumentū sforme ratio i in
mōle sei nec impediēs s̃ adiuuās rationē;
ac min⁹ indigens q̃ corpora inferiorū nāz
sed oīm istorū ac similiū. videm⁹ in hoibus
otariū ppter passioēs corporis q̃ trahunt
aiā; ad delectacōes sordidas a malas tra
hūt ieriores a supsticōsas isamias. trahūt
magis ad opacōes corporis q̃ ad opacōes
ṽtuosas. trahūt ad obligacōem. ignorātiā
et inquietudinē. trahūt ad afflictioēs et re
belliones ad p̃nā a mortem pl⁹ q̃ i brutis
a in iustis sepe pl⁹ q̃ in iniustis. Quid sup
est nisi cōducere tales passioēs eē oīa tēm
at debitū ordinem nature p̃mitus institute
hic autē ordo aliter perueri non potuit et
potest q̃ ex culpa libere ppetrata per ingra
titudinem oīa deum. sicut vidit qui deplo
rans dicebat. homo cum in honore esset ac
Sed heu iam non similis. sed deterior a tur
pior. Sunt igitur passiones hui⁹ mōi vitu
perabiles quia tollunt obedientiam. Sunt
a male et turpes tanq̃ priuantes in homi
ne ex vicōsa radice modū. spēm et ordinem

et puerissimos eorum conat⁹ aduersus eos
suos ouertat in usu sue bonitatis. Tñsfigu
rat se angel⁹ sathane i angelū lucis sicut
tradit aplūs. qđ fieri sic pōt vno mō intelli
gi. ut ipē mal⁹ cōlet innatā malitiā a horri
ficos affect⁹ suos fingēdo se placitū pulc⁹
et benignū ad exemplar bonorū angelorū
Imitādo preterea doctrinas a obfuacōes
eorū de beatorū spiritū i amore castitatis a
virtutū tā ut seducāt facili⁹ qđ venerētur. a
colant sicut de⁹. Nā ppter quid aliud inue
nim⁹ in supsticiōib; magicis fieri thurifica
tiones a orōnes deuotas a ieiunia petit qđ
fieri ministeria p pueros innocētes nī ut
efficacius fallat a colat sicut deus. Deniq;
quantas habeāt efficacias ad imutacōes
corpis actiones iste malignorū spirituum.
scripturā sacra docet de magis pharaōis a
alibi a rō certa deducit pccō cōfesso qđ demoēs
aliq sine adūsus quos nobis ē colluctacō
sicut tradit aplūs. Et idipm a sancti p̄res
multis sup̄ numerū argumētis exp̄i sunt

Cōsideracō decima septima quomō pas
sioēs spūales a celo dispositie causant⁹
a a qualitātib; secūdis a celesti influxu
a p̄marū actione qualitātū causatis.

Affiones spirituales immittuntur a
celo mediate tamē et solūmodo
positiue simili a qualitib⁹ fecūdis
cōsequētibus celestes influxus et
p̄marū qualitātū actiones. Longus eēt hic
sermo de tradicōe astrologorū quo ad cele-
stes actiones in corpus humanū scdm vale-
tatem signorū et planetarū et aspectuum ut
q̄ saturnus inducit ad tristitiam. Jupiter
ad letitiam. Mars ad iram. Sol ad audaciā
Venus ad occupiscentiam. et ita de reliquis
unde venit distinctio illa. q̄ planetarū ali⁹
est beniuolus. ali⁹ maliuolus. quāuis hoc
nō sit accipiendū de malitia que sit innata
planetis. Inducit enī quātū de se est ad bo-
nū sed in hoib⁹ abusus est. qui bone natuē
indinaōes deducunt in malum. Potuerat
etiā remeōrai quo pacto celestes influxus
varias impmūt et miras tam in lapidibus
q̄ in herbis et metallis p̄prietates. sicut in
magnete p̄spicue cernim⁹. Sicut p̄terea di-
cūt rex hmoi curiosi. q̄ lapis talis portat⁹
vel ispcūs dat audaciā. alius leticiā. alius
amorē. Nec autem oia q̄tū habēt vitatis
nihil aliud pbat q̄ nrām cōsideracōez. qm̄
accepōes hmoi sūt nō immediate i spm̄ rō-
nalē s̄ i corp⁹ ad cui⁹ alteacōez hāc vlt illā

non parū inclinatur spūs ad hūc affectum
spūalē vel ad illū in se pducēdū quēadmo
dū meōrat helise? enotasse salū dū pphie
spūm in se vellet excitari Qd autē demones
dicūtur p aliquas hūmōi virtutes allici. vel
elici. vel spelli alteri? est speculacōis. Vocāt
autē aliq̄ vtutes hūmōi. virtutes occultas
sicut auicēna Alij. virtutes a tota spē vel q̄
insecunt formā specificā rei. sicut naturā spe
cifica caliditatis est calefacere. Ita natura
specifica magnetis est sic mouē ferr. Natu
ra specifica struōnis digerē ferr. Et ita de
reliqs effectibz quos nō dicūt fieri ex o cur
su l actione q̄litatū pmarū ul ex obinacōe
eaz seu ofiguracōe quēadmodū fuit intēcio
quorūdā ad hec pncīpia generalia q̄lescū
q̄ effect? inferiores reducē q̄ ul nō pnt ul
difficilime pnt i assignacōne tot varietatū
in effectibz semet euoluē. Inuenim? ptea
quosdā phoz opimatos eē sicut ex articul
pisen odenatis palā eliciē q̄ celestes intel
ligētie q̄ aiant celū scdm eos talitē agebāt
in spūm q̄liter celū agit in corp? ita ut spūs
se haberet solū passiuē ad oēm sciāz ognicō
nē vl affectioēm. Et nūl agebat s̄ agebat
tanq̄ si obiectū lucidū agat ymaginē sui i
speculū obiectū l tanq̄ pictor aut scriptor

se agat in tabulā put etiā boetius in suo de
solacōe metro cōmeōrat. Dixerūt rursus
aliqui q̄ hec actio intelligēciā sit libere in
spītū nūc ad hoc cognoscendū nūc ad illud
Alij natuālī necessitate id fieri ostendebant
Donebant tñ q̄ dispositō spūs put abstra
hitur magis aut min⁹ a carnalib⁹ vincul⁹
a carcē ceco corpis inuat plurimū vel impe
dit radiosos hos influxus Sic saluāt magi
cam naturalem. sic pphetiā illuīa cōez a ita
de plurimis. Sic ymaginasti sūt. auicēna. al
gazel. alkind⁹. et nōnulli doctoz xpianoz
ponētes illustrari q̄ quauēhū et hoc posuēnt
aliqui fieri per liberam ouersionem spītus
scdm duplicem fatiē suam nunc ad supioā
nunc ad inferiora. Aristotiles vero nullam
posuit nisi ab infimis fieri cognitionem vē
affectionem originati⁹ a immediate quem
insecuti sunt omnes doctores catholici dum
locūtur de statu natuē destitute nec eluate
per raptus aut illustrationes miraculosas
sicut dicit petrus q̄ non huāna voluntate
allata est aliquādo pphetia Raptus autem
extasis apud deuotos tunc ideo dicitur fieri
dum illustratur spītus immediate de furehū
quia preter naturalem cursum vire presen
tis hoc euēnit.

Consideracō decima octaua de passioni-
bus causatis ab innata cōplexione et
earum origine.

Assiones spūales iuuantur pluri-
mum ul' impediūtur ab innata cō-
plexione corporali. Auditori hanc
plato q' aie insecuntur corpa non
quidē naturali nēcitate s' ad spm libez fiat
aspect' s' quadā inclinacōe put corp' ipfū
subministrat aie tanq' instrumētū. Cōstat
enī q' ad instrumētōrū varietatē cōfurgit
in opacōib' facilitas maior vel difficultas
videm' itaq' circa mechaicas artes q' fab-
aliter opatur cū instrumento q'drato. alie
cū acuto. aliter cū electi. Sic et scriptor vel
pictor. Sic erit suo modo de vaia cōplexiōe
mēbroz a de hīs q' mēbris ipf' s'beruūt
vt sūt spūs corporei. tā radicales q' fluētes
vt est preterea sanguis qui est cois matēcia
tā mēbroz q' hmōi spitiuū. Circa qd' opor-
tet attendere in tradicōnem medicorū. q'
sanguis s'bilis a dar' in substātia. Tpat'
vero i qualitātib' disposit ad gaudiū mai'
vel min' scdm qūtitatem tal' sanguis. qui
gnat spūs splēdidos aut tpatos. Sāguis
aut clarus a s'bilis et calidus a dno qlis
est sanguis corpoz in quibus calor rubens

dñatur disponit ad velocissimam iram. cū sit
velocis inflāmacōis ⁊ mot⁹. sed ira hec mo
dicū est durabil. cū omne subtile et tenue
faciliter resoluatur. Si vero sanguis fuit subtil
⁊ clarus s; frigid⁹ qualis est in corporibus i
quib⁹ aquositas naturalis fleumatis dñatur
idiāt ad trōre et pusillāimitatē q̄ a quibusd'
vocatur cordis debilitas. Et hoc est q̄ spirit⁹
a tali sanguine gñatus est modicus. frigidit
ate impediēte suā gñacōem. Est etiā grauis
⁊ par inflāmabilis ppter frigiditatem et
huiditatem. Ideo superest ut sit inept⁹ calefa
cere cor ⁊ ab exteriori moueri. ppter ea neq;
ad iram neq; ad gaudiū neq; ad audaciā
pōt inclināre. Sanguis aut grossus et calid⁹
si fuit niger aut tēbrosus et ineqlis grossi
ei qui turbid⁹ appellatur. qualis est sanguis
corporū in quib⁹ calor appinquās finem adus
tionis dñatur. disponit ad tristitiam ppter
tenebrositatem spiritūū. ⁊ ad irā ppter calidi
tatem ipōrū. disponit insup ad pñatiā vel fixā
iram proppter eorū spissitudinē vel grossitiem
Delect enim tarde nris forma eis impressa et a
corpore dissoluuntur. Si vero sanguis fuerit
grossus et calidus non tamen turbid⁹ q̄
lis inuenitur in corporibus habentibus cor
ruptum ⁊ epar nobiliter calidū atq; siccū

sed longe apli⁹ siccu. a vtētib⁹ dieta me
diocri ē in corporib⁹ tpatis quoz sanguis
forti exctio calefact⁹ et inspissat⁹ nondum
cepit aduri a denigri nōdū dispoit ad tristi
ciā s; ad ostantē audaciā quā quidā vocāt
fortitudinē cordis. disponit quoz ad medio
cre irā q; lenicia fragit eā cū ad leticiā sint
magis pmi q̄ ad tristiciā. S; si ex vehemen
tissimis causis ira fortis exctet in talibus
tarde sedat⁹ ppter grossitiē seu spissitudinē;
p̄d cōp. Sanguis aut grossus et frigid⁹ nō
tamē turbid⁹ q̄lis est i corporib⁹ cor tpātū
et epar fidi⁹ et frigidius tpato sed magis
siccu q̄ frigidū et vtētib⁹ dieta generatiā
de se mediocris sanguis. reddit hoiez medio
cre in oibus accidētib⁹ animi ut non magis
fit pñ⁹ ad hoc q̄ ad illud. Sed intm differt
ab hñs quoz sanguis est tpatus quoniam
ex dispositiōe sui sanguis est solid⁹ siue cō
stās in inchoatis ppter grossitiem spiritūū
suoz. Si vero sanguis sit grossus a frigid⁹
et turbidus sicut in habētib⁹ epar eq̄litez
frigidū et siccu tpato vel ampli⁹ frigidum
et vtentib⁹ hñs q̄ gnant hmōi sanguē; dis
ponit ad celerē a pmanētem tristiciā a ad
lentā vel tardā irā. S; si exctet ira ex forti
causa nimū pseuerat. a indinat ad odiū

Et rācorē. Fortitudo tñ ire istoz miōr est q̄ i
hñtibz grossum a turbidū atz calidū san
guīēz. Sed maior q̄ in hñtibz ipz. S̄bile pp̄
qđ odiū nālī inueteāc in istis. Ecce q̄ scđz
ista a similia sumūt medici s̄ḡ oplexonū. a
atēbuūt alias cōdicōes s̄āgneis alias cole
ricis. alias flegmaticis. alias melancolicis.

Cōsideracō decānona i qua oñdit̄ p̄ exē
plū grossum passioēs aliq̄s spūales dis
positiōe cāri ex actōe p̄az q̄litaū

Assioēs spūales solēt imutai media
te tñ a dispositiōe p̄ actōe p̄az q̄lita
tū. S̄bseq̄c̄ hec cōsideracō ad dedācōez
p̄cedētis. Nā varia dispositiō s̄āguis atz spi
rituū cāc p̄ncipalit̄ a mltiplici actōe q̄litaū
p̄maz. Sumam⁹ autē p̄ maūdudicōe deda
ratiā p̄dictoz exēplū qđ in ebr̄is quotidie
cōspiciū⁹. Constat enī aliquos p̄usq̄ vīno
se repleuerint t̄patos eē a sedatos i passio
nib⁹ suis a affectioibus q̄ post vinū habū
dāter sūptū trahunt. Vñ ad irā vehemētē
hñ ad tristitiā melācolicā. hñ ad letitiā ef
fusaz. hñ ad sp̄e hñ ad tiorē. hñ ad audaciā
hñ ad odiū a indigcōez. hñ ad benignitātē a
aiciā. Cur aut̄ sit hec tāta vaictas nimir
q̄ variat̄ acēntal̄ dispositiō s̄āguis et huō
rū atz spiritū ex actione vini a q̄litaū suaz.

Quocirca facile est ppendē qñtū opet hęc
vel illa oplexio fixa quodā mō a pmanens
si in accidē tali a tñseūte dispoñtōe corporis
dissimil tanq̃ subita a potēs opacō sbe qē
adeo quidē ut si vidēs ebrīū p̃us sobū fere
dicē possis h̃ utiq; nō est ille. Deniq; qñtū
p̃hit in moālī negotiō agnosce taliū passio
nū tales origines tā apud se q̃ apud alios
vel corrigēdos vel docēdos non operosū est
adūtere. cū nō eadē videāt ebrījs a sobrijs
scdm phm. alitq; p̃inde sint ad deuotionē
a ṽtutē inducēdi sic vel sic affectati. Quod
utiq; vidit sapiens mulier abigail q̃ nabal
nō nisi post vinū digestū monuit hoc in
sup lucidissime tradidit. optimus moralis
artifer gregori⁹ in suo pastoralī.

Cōsideratio viciā de passioib; ab yma
ginatione causatis a eaz effectib;.

Affioēs oēs p ymagināz ṽtu
tē. solite sūt vel intēdi nōbilit̃ vel
minuī. Et hic inserem⁹ de reliquis
origimb; ipaz passionum. Itaq;
quantā ṽm hab; ṽtus ymagināz tradūt
phantes a medici p̃ experientie librū edocē
diāt enī ipsā habere virtutē regitiām et
immutatiām totā corporis. Qd ut facilius
innotescat supponam⁹ p̃mo cū pho q̃ spēs

seu forma rei & ei⁹ fantasma seu ymago h⁹
vim alterand⁹ pportōbilit⁹ sic habet res
cui⁹ est ymago. quēadmod⁹ spēs ignis ha
bet vim calefactiēdi. spēs nūis infrigidādi
Non tñ in equali gradu ad rem ipam sup
ponam⁹. pretēa. q spūs aialis delati⁹ est
formaz seu spētū. sicut aer recipit spēs colo
ris vel alioz sēibiliū. Et hec spēs licet non
sint sensibiles impressioēs in corpib⁹ dispo
sitis sicut spēs coloris causant ymaginē in
speculo. sic ymaginacō turpis figurē recipit
in spiritibus & facit & defert in. dēso semie
tpe talis ymaginacōis spēs ethiopis assi
milacōez inducit ad ethiopē. Nec autē dela
tio forme yginarie pōt fieri dupliciter vno
mō q ipamet forma moueat & defeātur ad
motū sui subiecti. sicut si sal liqfiat in aqua
defertur & expandit p aquā Alio mō fit hec
diffusio per radicacōez ipsi⁹ forme ymagia
te q habet vim sui ipsi⁹ diffusiua et cātionē
aliaz spētū ex seipsa sicut lux causat lumē
q⁹ causatū potest pducere & aliud lumen
Supponamus insuper q delacō taliū forma
rum per spiritus potest prouenire vsq; ad
sensus exteriores. quo casu fiet in sensibus
exteriorib⁹ talis sensatio suo modo qualis
fieret si ab extrinsecis obiectis moueretur

Hanc causam reddūt aliqui cur dormiētes
exēcet opa qñq; vigilātiū. Cur etiā maniāci
a aliq; melācolici credūt ea videre vel senē
extrinsecus que nō nisi intrinsecus certū ē fieri
Hinc euenit ut dū hō ē in tenebris a timet
putat se qñq; vidē ymagines terribiles vel
audiē sonos horrendos. quēadmodū melā
colici etiā i pleno die et locis lucidis patiū
tur talia ppter tenebrositatē spirituiū quos
horret quodā mō ipsa aia vel v̄tus ymagi
natiua. Et hic sēp tristes incedūt q; causa;
tristitię sue secū ferūt. Hec est racō cur aliq;
timēt nō timēda. cur insuspicōes miābiles
et falsissimas cadūt. ita ut credāt se aliquñ
q̄ri ad mores; ul' incarcerationē; l' spoliacōē;
a inde fugiūt nemine psequēte trepidātes
tīmōē ubi nō ē timor. Cognitionē talem tpe
meo qui ingeniosissim⁹ erat a perit⁹ valde
in medicā quī tandē fugit in neōia occulta
nec vltra cōparuit. Sic aliq; estimabat se
gallū a more galli cantabat Ali⁹ murilegū
a s̄ lectis mures q̄iebat. ali⁹ ymaginās se
hrē cornua in frōte verecūdabatur quocū
enscūq; videbat se inspicī a frōtē tegebat
Ali⁹ ymaginās se nōri de infectiōe lepre l'
de morbo caduto oēs hōim fugiebat a trepi
dabat aspect⁹ a sermoēs. ali⁹ ymaginās se

habere pedes ferreos calcabat validissime
sup terrā. Ali⁹ ambulaē nō audebat fanta
sians pedes suos esse vitreos Sic saluāt ex
positores aliq̄ qmō. nabugodonosor come
debat frū sicut bos ⁊ cū seīs habitabat q̄ se
louē se eē fantasiabat. Sic asserūt medici
q̄ ymaginacō facit casum. ⁊ mortē inducit
Et hāc virtutē vsq; ad hoc eleuare voluerūt
aliqui ut p illā miābiles impressioēs fierēt
in elementis ⁊ in rebus extrinsecis ut q̄ ad
yginacōez aliui⁹ sicut ēfert auicēna cadat
camelus. Talia sūt inūerabilia nā infinite
sūt spēs hmōi fātafiarū ⁊ melācoliaz. scō;
traditōem medicorū. quos oratiū furores
appellat vel insanias. deducens in hoc oēs
homines in aliquo stultos esse. Mille puel
larum inquit puēorum mille furores. Et in
ecclīastico dicūtur. Stultorum infinitus est
numer⁹. Hec autē consideratio docet q̄ salu
terimū est assuefiē ut anim⁹ noster a fan
tasmaib⁹ quantum possibile est fieri. se
denudet et auertat in exercitacione sua.
Qd qualiter fieri habeat testigim⁹us alibi in
tractatulo de practica theologie mystice
consideratione vltima. Rursus apparet q̄
periculosum sit homini dimittere se nimis
labi ⁊ pfundari in ymagines vl fantasias

p̄fertim viciōsas ⁊ circa p̄tura sēp̄q; labē
tia ut sūt bñficiā. hōres diuitie. Nā cū gñē
hicus ex a dñb; frequentatis ⁊ habit⁹ cau
sentur. Natuāliter fit ut pondere sue india
cōis sic immutēt ymaginatīaz virtutē ⁊ ex
p̄sequētī totū hōiez q; nēcitate q̄dā trahit
homo velut brutū ut quēadmodū fit in illis
quos phus bestiales appellat. Sic vtiq; ve
rū est q; oīs ymaginacō p̄fūdāta. hab; suā
insaniā vel ebrietatē ⁊ q̄ñ demoniācā passi
onē sicut dicit origenes. Ledit q̄ nōbilitē
seu pueritē tōtalit̄ iudiciū rōnis ut pat; in
philocaptis. palter in ambiciōs. in auarīs
in iuidis. in impatiētib; In quib; verificat̄
illud puerbiū. Furor fit lefus septis patiā
Ita demū puenit ut dimisso vocatiuo cau
quo venire ⁊ introire in domū dī nccē ē. q;
nemo sibi assumit hūc honore s; qui vocat̄
a deo tāq; aaron. alij p noiatuū casū. alij p
gemitū. alij p accusatū alij p ablatū orpa
ti passionibus querāt ascēdē. Addam⁹ ad
hec cūctū multiformē flexū ⁊ reflexū quē
hñt in potētis cōgnitōis ip̄e ymagiēs l̄ fatā
mata vl̄ spēs adiūcē ⁊ cū hiisbus ⁊ passio
nib; inde sequētib; in potētis affectis. Ita
ut non sit dubiū qñ mirabilior valetas idē
resulter q̄ sufficēz causare simplex aliqua

ymago talis vel talis vel fantasma vel pas
sio sequens. Quid si fuit occurfus ordinatus ut
in virtutibus nemo dubitauit quoniam oriat inde
suauissimam et mirabilem armoniam veluti cytha
redorum multorum cytharisantrum in cytharis
suis. quam ipsa in habitatque sapientia delectatur
audire. Alioquin resultat horrenda perversitas et
amarissima tumultuatio tanquam mais refran
gentis in se et ad cautes fluctus suos puto
non ob aliud dixisse prophetam. Cor impij tanquam
mare feruens. Denique sicut diximus de ymagi
natione virtute. Ita proportionabiliter suo modo tradu
cere possumus ad potentias superiores non organi
zatas que sunt ratio et spiritus. quousque ad actus
istarum potentiarum non sequatur de per se corporis
immutatio quemadmodum virtus ymaginatio
mutat illud. scilicet tamen ut actuata vehementer
ipsa ratio rapiat ad se quodammodo potentiam yma
ginationis et ab actu suo suspendat eam. Sicut ipse
spiritus similiter actuatus rapit ad se rationem et
ymaginationem ut nesciat quod homini est an in
corpe vel extra corpus ea que videt intelligat
Rursum sit aliquando redundantia superiorum harum
potentiarum in inferiores quemadmodum beatitudo
anime redundet in corpus et dotabit illud

Consideratio vicesima de canticis psal
terio cithara spirituali et mystica et de corde eius

Affioēs splices spūales rōnālēs
a aīales reddūt in virtuosīs psal
teriū decacordū cū cāfīco in cithā
Spūs enī sī quadā appropācōne
loq̄mūt psallit. racō cātat. sensus cythari
zat. videam⁹ in primis de psalterio mystico
qđ ad exēplar cordis. sicut a cytharā ars
īpa fabricauit Moiem⁹ ḡ corpus seu lignū
nrī psalterij vīm affectiua supiores in q̄ tot
corde sonabiles extēse sūt. quot sunt vita
tis assertiones. ut qđ deus pī nr̄ est. qđ deus
in celis est qđ dē iust⁹ iudex ē a ita de reliq̄s
q̄si digito aliq̄ studiose meditacōis s̄ ne
qđ nimis spūs habz plectz discretōis quo
tēdit a remittit cordas sētentiose veritatis
Rursus corde tales debito mode amīe tēse a
pauise ēddūt sonos vaīos scđm uarietate
passionum. Ita ut amor q̄ est gñal. a radi
calis passio. stabiliat p̄ tenore. Porro decē
reliq̄ passioēs efficiunt decē sonos alios pñ
cipales de sonis enī latealibz a appēdientis
nō est numer⁹. sicut nec de hmoi passioibz
Cōstituam⁹ si placz p̄ maūdudicōe exēpla
ri psalteriū aliqđ decē cordaz a decē oīomīs
dñice sentencijs sicut ex decē preceptis iup̄
p̄gmacōne augustini vel ex alijs scripture
locis fabulari potueāt Primā cordā suū⁹

ex hoc noie pater. Et hec appellatur p̄nalis
adoptio. sc̄daz i hoc noie noster. q̄ appellat̄
f̄nalis associatio. h̄emus terciā cū dic̄t. in
cel. hec est dei exaltatio. Habem⁹ alias sep
tem. iux̄ septē peticōes. q̄ sūt. Simi nominis
s̄ificatio. Sanctificet nomē tuū. dei dñatio
Adueniat regnū tuū. volūtātū dīne a huā
ne v̄nitio. fiat volūtas. t. sicut in. c. q̄ i terra
pp̄ia defectio. panē nr̄m co. da. no. ho. debi
toꝝ multiplicacō. dimitte. no. de. n. Tēpta
tionū inuasio. Et ne nos indu. intēp. Mali
c̄m notatio. Sed libera nos a malo. p̄cute
cordā p̄mā digito studiose a attente medi
tacōis. illa reddet sonitū amoris dei. p̄cute
cordā secundā illa reddet sonū amoris p̄ri.
p̄cute cordā terciā illa reddet cōstātiā auda
cie. p̄cute cordā quartā illa reddet sonū zel
et ire in p̄phanātes dei nomē. p̄cute cordā
q̄ntā illa reddet sonū sc̄e sp̄i. Porro corda
septa dū tāḡit sonat delectacōez atq; letit̄ia
Corda sept̄ia desiderii a p̄secucōnē. Octaua
dolorē et odiū. Nona fugā a horrore. Dec̄ia
fiorē a de suis virib; fidētib; despeccōez. Po
tuerat hoc latiori sermone deduci oñdendo
q̄ etiā corda p̄ria q̄ est p̄nal adoptio si tā
ḡat sapiēt digito sc̄e meditacōis apte red
dit sonū quēlib; v̄tuose a sp̄ual affectiois

Preueniūt quippe iudiciū racōis qđ opte
ret subsequi. turbāt. ligant. atq; tirānizant
dominiū rōnis. Ita ut nimis sentiat homo
illā sētētiā. Corpus qđ corrūpitur agguat
animā. Et illud iugum graue sup filios ade
demq; multū phōz expiētia a rōne iudici
ofessi sunt hanc corrupcōne licet ad vnā
causam nequaq; puenerit Tandē ex hīs
radicib; que multipliciū extēdi poterāt
necitas cōitū recreacōis humane per me
diatorē xpm deū et hōies. Alioqn finis huā
ne creatōis in nihilū corruisset p tō spē
qđ nō ad gloriā sue viuificacōis a fructū
s; ad penā eterne dānacōis tota deuenisset
qđ sapientie diuine sueq; potētie et bonita
ti. neq; decens neq; racōnabile est ascribē
Deus quippe et natuā nihil faciūt frustra
hic ortum habuit illa exdamacō pphetica
Nūquid enī vane cōstituisi oēs filios homi
nū dās intelligi qđ nequaq;. Notentur tñ
pro hīs que dicitur sequens consideracō.

Consideracō nona qđ in statu innocēcie
fuiſſent aiales passiones honeste et bo
ne vbi etiā ofēditur qñ sunt bone et qñ
non in statu culpe

Affiones aiales pro statu nature
institute fuissent pulcherrime. Du
lus ratio est quia nulla puenisset
inditū rationis sed ad obsequiū
a nūtiū eius vel furterisset vel qeuisset. Sic
in cristo nēq; dolorē neq; cōcupiscētiā neq;
desideriū. neq; spem aut metū inuenire eāt
aut aliam passionis cuiuscūq; similitudinē
mfi subsequēter ad imperiū et dictamē ra
tiois. Porro quilibet homo quāto amplius
profecit in virtutibus moralib⁹ atq; gra
tuitis tanto reformabitur ordo iste in eo ut
passiones non preueniāt aut obuiāt iudi
ciū racōis sed potius ad eius iussionē mode
rentur. Hinc ortū est diuinū illud aristotilē
verbū. q in virtuoso oia cōsonant racōm
Si tamē in hoibus est inueniē talem prius
q corpus mortale hoc et corruptibile indu
erit icorruptibilitatē a immortalitatē a ab
sorpta fuit mors in uictoria. Sic fortassis e
leuaē naturā huānā voluerūt ipi stoici dū
dixerūt q virtutes sūt impassibilitates nō
vtiq; q vtuosi nō sentirēt aut paterent ali
oq; lapidib⁹ eēt paēs s; q passioēs quā
lib; pueit vtuosus nec furripit aliq velut ef
frenis atq; tyrānisans rōe; s; stat⁹ tal ut
eq faciliē acqreēt q pulchre a cito describit

Epiceuri aut qz naturā humanā in bestialē
deorū qbāt nec aliqd poro meli⁹ aut dimi⁹
ponebāt in hoīe. dixerūt osequēter passioēs
oēs esse pulchras a optimas. Ita enim de
bestijs iā dixi⁹. Ceterū aristoteles qñ mediū
iter pgens negauit passiones oēs bonas
esse qz multe pueniūt a impediunt racōem
negauit nihilomin⁹ oēs iudicandas esse
malas a turpes. eas videlicz qz rōe regerēt
Puto qz ex istis facile est elicē regulā gñā
lē de morali bonitate. vel malicia passionū
dū enī passiones regi debēt rōe nec regunē
ille tūc iudicāde sūt aut criminalit̃ ā venia
liter male. Nā sēualitas in hoīe picipat de
volūtario in hoc qz ordinata ē audire rōem
quā dū rennuīt audire peccat a turpis est
Bruta vero nullā cū hoc mō hñt cū rōe colli
gātā nec ordinata est eoz brutalitas ob
tpare rōi diūde quā non habent. S; oritur
difficultas de pueris et fatiis non hñtib⁹
vsū rōnis pmit⁹ institute. intātū sūt sui mo
tus illi passionales turpes nō hñtes modū
speciē l ordinē qualem huāne natuē postu
lass; integtas. ita ut vñ sit sup hāc considera
cōnez qz neō viues est sine peccō sup terraz
etiā infans vñ⁹ dici Solus xps post peccm
pmi hoīs sicut habuit innocētā originalez

hic in solo regno aie sue seruata est iugit ab
instanti sue ceptois talis obedientia sefua
litatis ad rone qle pmaria nature ifticuo
in hie plantaueat. Et tale neq; in virgine
maria neq; in ioha baptista du infantis
essent inuenire erat. quauis hec deftitutio
nature neq; imputaret tunc roi ad culpa
actualē vel mōilem vel veniale apud eos fi
cut nec apd nos du infantis fum? a du nō
habet ratio libez vfi fuū absq; oi pcedenti
culpa actualiter nra. Secus vbi culpa nra
in causa est. nōmō eēt hic attēdenda ml
ta circa pōicōez stat? inocētie a circa libez
dnium qd habuiff; rō poi tpe fup sefuali
tatē tā in pueritia q i semio tā mōib; potē
tiay nālū cui? mōi fūt nūctia et vegetatia
a gnātia q sefūtiay hē fūt ymaginātiua et
fantaltica a exteriores quūq; potētie d qbz
nō est hic dicendū p singula Sicut nec qle
dnium in iftis pphēfores fuerint habituri

Confideracō decia de duplici origie passi
onū aialū q se; ē exteri? sefibile a interi?

Affionū aialū or ratio vel spūs

generalis origo duplex inuenit

Proueniūt enī frequēter ex sefibi

lib? exteriorib? agētib; in ipos
sefus ut in vifū audiū gustū tactū a olfemū

Et hic modus in hoīe est velut ab inferiori
Proueniūt nihilomin⁹ velut a superiori dū
spirit⁹ rōnalis aduatus hac l' illa cōgnitōe
ex cōsequētī volūtōe vel nolūtōe impat mē
bris inferioribus mouens ea quēadmodū
xp̄s horribilē mortis apphēsiōē immisit a
rōe in sēfualitatē. Talis enī colligacō cū
git portōnē sēfualē ad portōnē rōnalem
sic q' vicissim actus vni⁹ redūd at in alterā
Quāuis in nō virtuosus tract⁹ sēfualitatis
sit fortior et ita fortior q' nō est in ptate rōis
non tāgi irruētib⁹ p̄mis passiōnū motib⁹
licet sub ea sit ille appetit⁹ a dñetur eius tali
ter q' nequit ab inuita rōe cōsensū extorq̄re
Secus in pfecte virtuos. secus in beatis. sec⁹
in xp̄o. secus p̄terea in statu p̄ malo. de quo
p̄babile est scēre q' nūq̄ nisi dē sup impan
te racōe potuiss; qd cūq; sēfibile forissecus
agē i sens⁹ Alioqñ vix haberi pōt exit⁹ qñ
necē sit cōcedere deceptōes a errores potuisse
cōfingere p̄ illo statu a passiōēs de necitate
p̄uenisse rōnem. Expediant autē se leuiter
qui sentiūt ut dixim⁹ sane modo nūc apud
naturam destitutā cōtrario quādo necesse ē
ut oīs nostra cōgnitō incipiat a sensu deor
sum. Tūc autē de sursum semp descendit.

Confiteracō vnde cā cōcordās stoicos
cū paripatheticis in posicōe passionum
in spiritu interiori racōnali.

Assiones suas suo modo dicēdus
est habē spūs nē racōnalis Sicut
et rō seu volūtas. p̄supponēda sūt
hic oia que de distinctiōe spūs et
rōis et sēfualitatis tradiderūt doctōes sacri
non discrepātes i hoc aph̄is eleuatis. de q̄
bus i alio loco tractauim⁹ dū sciām de the
ologia mística vtraq; declarā tam specula
tiue q̄ practice conati sum⁹. Et q̄ntū patitur
p̄is breuitas dicim⁹ iuxta iā nōta q̄ sic ad
cōgnicōez sensuale natus est sequi quidam
motus ad p̄secucōez v̄l fugā dū app̄hendi
tur aliqd vel tanq̄ cōueniēs l̄ discōueniēs
Sic suo mō nata ē sequi quedā affectio lon
ge tamē purior ad cōgnicōez spūs i luce pu
re intelligētie a fantasmatib; denudate dū
se ad lum̄ eternū desup ouerūt q̄si ad specu
lū quoddā eternitatis et ad mōtes eternos
a quibus mirabiliter illuiat deus. voluntas
similiter dum insequitur cōgnicōez rationis
quasi mediam inter lumen spiritus et cōgni
tionem sensus habet in se motus passiona
les suo modo. quī tamen non alterant. per
se et immediate corpus quia nec sūt orgāo

mediante corporeo quemadmodum passiones
sensuales oriuntur quare affectus varii sunt in
corpore ut ad letitiam sequitur dilatacio cordis
ad tristitiam restrictio. ad iram supercalificatio
ad timorem frigidificatio. et ita de reliquis. unde
cor in gaudio paulatim dilatare. et maxime ad
interiora propter quod moueri dicitur a medicis ver-
sus pedus. In tristitia vero paulatim contra-
se ad interiora et maxime versus dorsum. In
ira vero subito versus pedus. In timore vero
mouetur ad oppositum subito. In verecundia
subito ad utrumque. In angustia vero paulatim.
Et ita non ponunt medici nisi sex passiones. in
sex modos alterandi cor ipsum. Aduertat
autem studiosus diligenter hanc de passionibus
distinctionem. quam multa videtur inter sapientes
valetas. de modo ponendi et negandi passiones
nisi recordar; eos ista consideracio siue distin-
ctio. Posuerunt Stoici. passiones non cadere
in sapientem putat propter improbat ex sacris
litteris Aristoteles similiter eis passionibus ab expe-
rientia sumptas. contradicit. Sed intelligamus
quod in re sentitur. et eos statim venientem videbi-
mus. Concedunt Stoici gaudium sapienti. leti-
ciam tollunt tamquam vanum aliquid et ludicrum nec
seuerum Concedunt et sapienti amorem virtutum
et odium vitiorum et spem bonam. Et fugam vel hor-

torē inhonestatis. Alioqñ nullū in sapiēte
pl⁹ q̄ i lapide virtutis locū inquit. Negāt
tamē in sapiēte timorē. misericordiā. dilcō
nem. irā. tanq̄ egitudines a morbos animi
pestiferos sicut noiat cicerō i de tustulanis
Sic scire. visus est boetij dū has quatuor
passioēs abitiendas i inquisitiōe veritatis
metre iubet. Tu quoq; si vis luie claro. cer
nere. vix. tramiterecto. carpe callē. gaudia
pelle. pelle timorē. nec dolor affit. Spemq; su
gato. nubila mens est vinctaq; frenis. hec
vbi regnāt. Quis tamē existimaueit boetiū
vel alterū sapientē negauisse qñ plures et
variū sunt aiazum nostray ad virtutes a ad
vitia spūales affectus. Ecce q̄ dēa negacōis
a cōcessiois passionū inter phos magis ex
noie q̄ ex rependere videt. Cū vero sit cōside
racō nrā q̄ passioēs suas suo mō dicend⁹ ē
hrē spūs rōnalis. Silit et rō seu voluntas
apportōbilit ad appetitū sensitiū dēne tam

Consideratio duodecima quomō noia
passionū sēsus tñsferūtur ad passiones
mentis et spūs. Et de differētia eay

Affioēs spūales magis attenden
de sunt aie ad deuocōnem vocate
quam sensuales ut illas adipisci
et etiā scdm eas affici ingreatur

Si enī deuotō est sicut est eleuatō mentis i
deū per piū et huilem affectū utiq; iā affectus
ille nō est intelligēdus eē solum sēualis q̄
frequēter non est in nrā ptāte nec respicit
iustū ut iustū est. nec est solius voluntatis
insequentis cōgnicōnez. porciōis inferioris
ipi⁹ racōis aspiciētis fantasmata lic; absq;
fārasmate nō sit. qm̄ hoc nōdū ē pfectoz q̄
p cōsuetudine exēcitacōis hnt sēsus spūales
infitos in apice supioris porciōis ipi⁹ rōis. q̄
porciō legibus eternis innitit in luie pure
intelligētie impmire loco a tempore. Et quo
niā noīm grādis est sepe penuria. quoz ni
hilomin⁹ institucō libeā est. Tñsferamus
deinceps noīa passionū aīaliū. de q̄b⁹ phi
tractauerūt ad affectiōēs hmoi spūales q̄
les hab; aīa dū cōtēplans deū amat ipsū ut
totū amabilē. cupiscit ipm ut totū desideā
bilē frūitur a quietatur a delectat in eo ut
in toto bono utrūq; iam adepta. Odit vero
quicquid ab hoc toto amabili. toto desideā
bili. toto delectabili. separe pōt. Hic illud sibi
vehementissimū odiū ad pccā. horroz a abho
miatio. a fuga a detestacō si videant in staē
Dolor aut acerbissim⁹ et inq̄etudo molesti
ua. si forsā affuerit. Vñc p̄terea spes ingēs
dū cōsiderat magnificētissimā a muificētissimā;

dei liberalitatē repromittē eterna audacia
rursus magnanimis in aggrediēdo gūdia
ppter deum zelus quoq; diuini cultus et ho
noris. Desperacō autē in viribus pphs vlt
de viribus pphs. ut ex cōsideracōe tantorū
discriminū a diuino iudiciō in scrutabiliū
metus ingens. Ecce habem⁹ i spū passioēs
vnde pncipales amorē. cupiam. delectā
tionē. odiū. fugā. tristitiā. spem. desperacōē
audaciā. metū. irā. vel zelū. Et ut ad vnū di
cam⁹ et drām ppiā assignem⁹. passiones
aliales ut tales sūt versantē circa rationem
comodi vel incōmodi. Spūales vero ad iocē
solius iusti vel iniusti respiciunt

Consideracō tertiadeima in q̄ p figurā
ōndit quō passioēs causate ex cōsi
deracōe diuino iudicio sūt iugit cō

Passioēs spūales templante
habentes originē ex cōsiderationē
pura et lucida iudicio diuino
quo ad bonos a reprobos habēde
sūt iugit apud deuotos tanq̄ centz aliq;⁹
vel cardo vel axis vel sydus immobile iter
volubiles alias qualescūq; a vnde cūq; fue
reperit passiones. Puto q; passioēs hmoi
spūales habuerat q̄ dixit. Dñe añ te oē desi
deriū meū. Et rursus. Oculi mei sēp ad dñm

Pro cui⁹ intellectu placeat vñ mañduatōe
grossa figurali. Cōstituam⁹ nauū in medio
mari ordīnem⁹ eam. ⁊ armem⁹. tā hoīb⁹ q̃
instrumētis oībus req̃sitis. sit in medio na
uis. malus erect⁹. portās velū. expansū. ad
vētorū suscepōez. sit in fūmitate mali ēdōz
navis ita collocatus q̃ pōt quāq̃ vērū. fir
mū ⁊ deorsū. dextroscū. ⁊ sinistroscū. ante et
retro. p̃spicē sibi de oībus. ita ut neq̃ fluau
ose elacōes maris. neq̃ caligiēs nebulose
neq̃ vndaz asphōēs. neq̃ extēsiōēs. neq̃
distēsiōes veli. p̃ varietate vētorū. neq̃
ocursus ⁊ occurfus nautaz seu remigātū
seu nauū regētū. valeat obstaē. quomin⁹
inspiciat oīa. q̃ vidēda decreueit. Talis rec
tor aī feratur nūc hac. nūc illac. p̃ hāc na
uē. si circūsonātes etiā varias mutacōes p̃
deās p̃pētī cōpelliē. nōlomin⁹ libez semp hz
p̃spētū ad immobilez celi plagā quā polū
noīam⁹. Detorquet insup oculos si et dum
placuerit p̃ oēz circūquaq̃ in infimis ēgio
nē. Existima talē debere eē spm̃ in nauicula
corporis q̃lis. tibi descript⁹ est rector navis
Ascēdat ipē oportz arcē seu speculā synderis
quā appellauit mistice p̃pha. montem dñi
paulus celū terciū. Iohes eē in spū. p̃spici
at ex illa specula tanquā ex fūmitate mali

Stabilē celi arem q̄ deus est. qui sc̄; stabilis
manens dat cūcta moueri. videbis q̄ spūs
iste poterit ānotare ventos passionū vari
arū tanq̄ ex duodecim p̄tib9 a plagis du
centū originē. A deo. a bono angelo. a malo
a celo. ab innata cōplexione. ab actōe q̄lita
tū p̄maz. ab actōne q̄lita tū sc̄daz. ab yma
ginatia virtute. a spū. a racōe. ab habitib9
acquistis vel innatis. Tandē a varia obia
tiōe seu cōfiguracōe causaz p̄dēaz. sup̄ q̄b9
oib9 cōsiderā8 aliq̄d estimam9 p̄ singula

Consideratio quartadecia q̄ passiones
spirituales causantur a deo mediate et
immediate.

Assiones spūales originari a deo
tam mediate q̄ immediate faten
dum est. Si omnis sapientia a do
mino deo est. et sapientia dicitur
a sapōe sc̄dm nomē suū. Si preterea gratiā
virtutes et dona infundi sup̄naturaliter a
deo nemo fidelis ambigit. Si rursus virtus
sacramentoz attingit saltim ministerialit̄
in spiritum. Si deniq; multi sint tractus dei
amoroſi quales orabat aīa sancta i cātiōis
Trabe me inquit post te currem9 in odore
vngentoz tuoz. Et hec oia atq; filia cū sint
passiōes ip̄i9 spūs ē. causent eas q̄d supeſt

nisi ut fateamur deū agē passioēs in spiritū
usq; adeo q; iubilet et exultet spūs in deo
salutari suo Ampli⁹ si naturā quīq; sensuū
spiritualiu pspiciam⁹. q; suā hñt similitudi
nē ad sēs corpales. Inueniem⁹ q; deus est
ipi auditui spūali armonia sonorissia. a ipi
visui lux splēdidissima. a ipi gustui sapor dul
cissim⁹. a ipi olfactui odor suauissim⁹. a ipi
tactui āplex⁹ iocundissim⁹. Porro sel lo
cutus est de⁹ p scripturā suā sacrā. q; quīs
a idipsum non repetat semp per singulos ut
dicit iob Repetit tam apperiendo sēsum ut
intelligatur hmōi scripturē Repetit q; idu
ēdo mētē v̄tute ex alto Repetit inclinādo. in
spirādo. allitiēdo. illūando. Stabiliēdo ut
nō solū intelligatur. s; impleatur a amenē
Puto sic affici postulabat q; dixit. Concupi
uit aia mea de. ius. tu. in oī tpe. Cui⁹ rationē
vnā reddit Quia testiōia inqt tua medita
tio mea est. a cōsiliū meū iustificacōes tue
Bonū certe. securūq; cōsiliū. iustificacōes
dñi quas scripturā sac tradit. qd cōsiliū q
deserit. volens immū pprie vel aliene prudē
tie huāne. volēs preterea seq desidia cord
sui a ire in adinuencōib; suis ut tādē a fal
latur inter tot varietates affectuū videlicet
orientium necesse est. prout infra docebitur

Consideratio quintadecima q̄ passioēs
spūales qñq; causant a bono angelo
Et de modo causādi

Affioēs spūales ab āgelo dei bo
no frequēter immitū credendum
est. Nolo quisq; expectet ut nunc
peractem⁹ studiose modos q̄bus
angelicus spūs copulari potest ad huānū
illustīdo ipm. afficiendo. mouēdo. et docēdo
Persecutacōe quippe inquisitō fit a doctoib⁹
scribentibus sup secūd sentētiar. scatemur
itaq; q̄ angel⁹ nō illabitur in spm nostrū
qm hoc ipm soli⁹ dei ppriū est qui ita spm
nrm soli⁹ potest dnant possidere. fortit atz
suauit ut sepe motōm atz uiuificatiōi spūs
noster obediat vltro. Et sic vltro tamē. ut
non habeat phas obniti. Et hūc ingressum
dei dnatiū noiam⁹ illapsum. Sūt n̄lom⁹
ali⁹ modi quibus angelus bonus agit in
spiritum nostr⁹. Vnus est p applicacōnem
immediatā sue substācie a virtutis ad spm
Non quidē naturali ordine pro statu pntis
miserie. sed dispēsatione supnāli. scēa autē
applicacōe tli. cū angel⁹ sit substācia luiofissi
ma. virtuosissima ac benignissima q̄s negauerit
quī allūciat a quodmō trahat spūs nē ab
hmoi luiofa a benign⁹ a suaue olenti virtute

tanq̃ si ferrū trahat a magnete vel appeti-
tus ab obiecto placidissio ⁊ ueniētissimo
moueatur. presertim si fuerit spūs noster pu-
rus. castus. integer. et sanus. sine discrasia
febrili corrupciōis uiciose. sine interposiciōe
sordidarū cogitaciōnū cū desiderijs turpibz
et sedis. Porro sicut ymaginati sunt phan-
tes q̃ actiōes celi corporei p̃ oēs orbē stella-
rū ⁊ planetarum ⁊ p̃ oia zodiaci signa for-
māt corp⁹ huānū influūtq̃ ⁊ impmūt ī ipsū
⁊ cathenacōe q̃dam indissolubili. Proporci-
onali similitudinē dicē possu⁹ q̃ ex dispēsaciō-
ne dei g̃tuita. quelitet celestis perarchia. ⁊
fūmo usq̃ deorsum per oēs iūcturā spūalem
inflūere habz ī huānū spm̃. quilibz āgel⁹
suo mō mediate ⁊ immediate. Sic seraphi
inflammāt. cherubi illustrāt. tromi stabili-
unt. Et hoc scdm̃ tres vires aīe affectiuā. s̃
intellectiuā ⁊ executiuā. Et scdm̃ tres eius
portiones supiorē. inferiorē ⁊ infimā sēfualē
vñ ⁊ appropaci⁹ p̃a ierarchia mouere d̃z
portōez supiorē aīe q̃ t̃spicit p̃ma p̃ncipia.
secūda portione inferiorē q̃ respicit odusio-
nes g̃nales. Et tertia portione sēfualē q̃
ad singularia magis dilabitur Quisquis p̃-
terea studiose recogitauerit ea q̃ tangere
supficialiter intēdim⁹ de caus̃ naturalibus

passionū aialium per quas disponitur vel in
disponitur spūs ad passiones spūales. aiad
uertat quātū dñum habeat bonus angel⁹
ad inducēdū salūm dispositiōe hos vel illos
spūales affectus disponēdo vl̄ immutando
sensus corpales tā interiores q̄ exteriores
qui sūt organice potētie. et hoc varijs modis
a pene infinitis. iux̄ variacōnē applicacōnū
multiplicatū hui⁹ vel illius cause corporalis
Verū de hīs non est hic dicēdū p singula

Cōfideātio sextadecima quomodo mal⁹

angel⁹ causat passioēs spūales deo per

Assioēs spūales per tur mittēte
bantur crebro ab immisionibus
per angelos malos factis possunt
quidam angeli mali quātum dei

proiūdentia permiserit agere similia multa
ad angelos bonos tam ob subtilitatem vi
goremq; substantie sue q̄ ob perspicuitatē
naturalis ingenij. q̄ propter expientiarum
diuturnitatem nunc in naturalibus actio
nibus sursum et deorsum in celo et in terra
Nunc in opacōnibus miāculosis angeloz
et oim spiritūū beatorum q̄uis errent fre
quenter. Exceat eos malitia amēs. supbia
furiens. sine lege et ordīe liuor insaniens
Exceat eos iustum dei iudiciū illudens eis

Sic rursus in alia quilibet quibus non est facilitate
te repies ut fit sonus tuus multiplicatus super
numeros. Ex quo est sonantia fit quod cadunt et credunt
maligni spiritus vitiorum. tanquam cytharizante da
uid desinebat neque spiritus exagitant saul Ita
ut cuilibet decem sonorum principalium possit aptari
una ex transgressionibus decem preceptorum. Ad damus
ad hoc quod dum meditatio nostra ferretur super hominum
corda se sententiose veritatis. et ad reddendum so
noritatem religiose affectionis seu passionis fit
hoc aliquando per rationes sumptas ex eternis et ex primis
sapientie principibus. Et tunc reddunt sonus in psal
terio tanquam de supernis. fit hoc aliquando per rationes
sumptas ex affectionibus et sensualibus expiendis et
ita resultat sonus in cythara tanquam ex infimis
fit hoc aliquando per rationes sumptas ex deductione
conclusionum per principia prima per rationes ordinatas
ab effectibus ad causas suas sumptas. Et ita
reddunt canticum iocundum velut in gutture et fau
cibus iocundis. Sic psallimus spiritui et mente cantantes
in cordibus nostris canticum domini. Sic cytharizamus
mortificationis quodammodo et per disciplinam desic
catis. Alioquin non esset psalterium iocundum cum cy
thara. Sic optabat psallere canem et cythariza
re qui dicebat Exurge psalterium et cythara
Exurge a diluculo. Sed quid precor est exurgere
diluculo. Puto quod est ad primos gradus contemplationis

radios splendētes p aīe regionem p̄tinus
erūpe a velut ex sentētia dicē. Bonum est
offici dñi a psal. noi tuo altissime mysticis
modis didicis. Ad anūtiandū mane p̄spita
tis mām tuā Et veritatē tuā p noctē aducifi
tatis. In decacordo psal. cū cānto i cythara
Cōsideracō vicehāscda quō ser. passiōē
fit vūl a quō n̄ a quō discrecō qñz pmit
fit passiōēs tam vicōsas q̄ laudabiles.
Assiōles fmoēs assumi p̄nt ut idu
cāē hōies ad virtutē. vitate tñ a dis
crecōe sēp obfūata. Laudat aristo
teles in rethoricis illa iudicia ap̄d que p̄hi
benē dicī sermones passiōles a vbi veritas
nuda p̄poni iubet. Rē id quidē. si nulla ex
pte index querētur aliūde diueri a tramite
recto iustitiē. quēadmodū si nullos vnq̄ fie
ri cōtinger; palogismos. ars de sophisticis a
elēctis frustra cēt. S; cū p̄huasiōēs passiō
les quotidie fici cernam⁹ adūsus veritatē tā
p nosipōs i quib; hitant hmōi passiōēs ex
corruptela p̄cī. q̄ p alios. Quis p̄hibueit
sicut arguit aug⁹. q̄rto de doc. xp̄ian. q̄s iq̄
p̄hibueit eloquētiā seu p̄huasiōēs ēthoricā
iduā licē p̄ defenhiōē vitatis a p̄ sua i cordi
b⁹ hūais plātacōe ut libet et obediēt audi
at veritas adūsus palliatā a fucatā flitatē

Ad dīm⁹ in cōsideracōe. q^d veltas tamē a dis-
cretio semp obseruet. Male enī p veltatē
certaret falsitas. Qm̄ nō sūt mala ut bona
eueniāt. Siliē nec asserēda falsa sūt ut veri-
tas cōfirmet. Proinde si monē q̄heris aliq^s
p sermoēs passiōes nō obfūata discretōe
Nihiloi⁹ magis effeceris q̄ si equū velocē
stimulares ad currēdū. Sicut enī discretio
sine affectōe passiōli iac^s. sic affectō sine dis-
cretioe p̄cipitat. Qua ire placeat attēdere
q̄s idustrias obseruat. discretō. discretō p-
mittit passiōēs aliq̄s vicōsas succrescē dū
virtutib⁹ curā impendit. Docet quippe eam
euāgelica pabola d^o nō extirpādis p oī tpe
zizani^s ne sil^o eradicetur a tritici. Raro enī
vel nūq̄ germinat tritici⁹ in nob⁹ v̄tutis sine
zizani^s a paleis alicui⁹ vanitatis. p̄sertim
cū p̄mū nēce sit eē illud qd̄ aiāle est scdm
aplūm. deinde illud qd̄ spūale. Viderint g^o
q̄ indiscrete se habeāt eruditōēs pucioz⁹ l^o
alioz⁹ ai aliū hōim qui paz dēnt in morib⁹
a pucis si protin⁹ eos q̄herit exuere ab oī
passiōe vitiosa. eos velut ad spūalē sene-
ctutē sbito puehere cōtēderint. Si demū sine
cordie et tpe zel⁹ eoz⁹ nō scd⁹ sciam in placa-
bili furore ymo furore passiōez oēz p̄leq̄ mo-
lia^t. Ampli⁹ vero pmittit discretō passiōes

aliquas germinare vel crescere. non quia
placeāt aut pulchre sint. sed ne deteriores
inualescāt passionēs. sicut retunditur da
u⁹ clauo. Et dolor est medicina doloris. Sic
enim respectus huāne laudis vel timor in
famie vincit aliqui turpiores adulteriorum
et stuprorum et rapinarū aut aliorū hūmōi
flagitiōrum opacōnes Sic tolerabilius est
permittere diuisionem odiosam fieri inter
quascl' personas q̄ impudico se amore cō
maculent. Sic ad felicē reipublice ministra
tionem indicūtur ipsi principes aliqui p fa
me repromissionem Sic ad litteras agnos
cēdas prodest pueris emulacō quedā licet
vitiosa ut socios erupent. Rursus discrecō
sicut pmitat passionēs aliq̄s vitupabiles.
sic aliq̄s laudabiles p̄sertim feruidas a sū
limes q̄n cessat inducē si inde teiorē exitum
eas verum itē agnouerit ut puta si parere
sibi. si frenum suum pati postea recusarēt
Non enim presentia tantūmodo spectare sa
tis habet discrecō sed rerū exitus pruden
ter ipsa metitur. Nihil quidem sublimius
sed nihil periculosius et temptacōibz ma
gis expositum q̄ ambulare per viam affe
ctionis amoroſe dū vehementiā in se habz
sic amor uti. 3. d. t. vehemētissimā est passionū

Postremo placet ipsi discreti sobria mens
et modesta si tamen sollicita est ambulare cum de
o suo per viam mandatorum suorum et hoc via regia
a patribus trita. tanquam si iumentum sit apud deum
tanquam preterea sit asina quam agitat ihesus in
iherusalem plene inquam placet talis quidam rudis mens
et arida terra sine aqua. quod si relecto freno
discretionis quereretur duam propter affectum in
mirabilibus supra se per prupta motum contemplationis
per alta et sublimis sapientie per desideria
flammarum. quibus accenditur. felicitate quidem si dis
cretionis semper inhaerit saluare se in monte et
illuc despectis promissis iubilare deo in decanando
psalterio cum cantico in cythara et cum propheta
Abacuc dicere ex sententia. Super excelsa mea
deducet me victor in psalmis canentem.

Explicit tractatus notabilis de passioni
bus aie. Editus a magistro Johanne Gerson
Cancellario parisiensi necnon professore
sacre theologie primo.

de male rñdendo caueant. Malos rumores
fugiant unde in domo malū oriri possit seu
discordia etiam reportā vitent. Missi cito
reuertantur. Mercedem suam in superbia
vestium non expendant. Ita uiuant in hu
militate ut labor eorū sit eis in remissione
peccatorū suorum. Ad mercatores

Egula mercatorum est. ut non die do
minica mercantur nec periurent ab in
iusto sibi caueant lucro nec ad diē redant
vel carius propter dilacōnem ut debitum
suum tempore promisso soluant. Nec scien
tes mentiantur. Equam stateram habeant
equa pondera et equam mensuram. Ad

Egula tabernatorum tabernatores
est. ne permittant ludere ad tarillos
in tabula sua neq; i taberna sua deum blas
phemare non permittant nec meretrices re
cipiant de nocte plenam mensuram dent
omnibus. vinum cū aqua ad vendendum
non misceant nec aliqua pocula vel fercula
aliquo modo ad vendendum defraudent

Egula ad hospites est. Ad hospites
q̄ malos in hospitio suo nō pmittant
vel scienter recipiant nec hospitib⁹ suis fu
rētur auenam vel fenum nec sustineant q̄
hospites scienter fornicentur i hospitio suo

Incipit tractatulus bon? eiusdē
de modo viuendi omnīū fidelīū

Egula Ad nobiles pma regula.
pma q̄ spectat ad nobiles potētes
a scabios. ne paupes videlicet p
potēciā suā oppmāt a a sūditis su
is opprimi pmittāt. Malos vsus i vill suis
destruāt. Causas paupm viduaz a orpha
noz libentē audiāt a cito iuste iudicēt. Mu
neā p iudicō faciēdo l festinādo aut etardā
do nō accipiāt nil a sūditis suis extorqant.

Egula ad milites tēgiē Ad milites
luce tercio Reminē ocuclatis. A i psoā
p potēciā indebite. Remini calūniā faciatis
in rebz quā p miliciā facē possētis. Et oētē
estote de stipēdijs vris a edditibz vris ml
tis tpi bz accipiēdo vero ad defēdēdā patriā
Math. xviij. Nō sine cā gladiū portat q̄.

Egula simplicīū quo Ad simplices
ad eccliaz ut ieiunī ad missam veniant
In missa nō loquātur nec circūspiciāt. Añ
missaz orae debet ut grāz dei ecipiāt In mis
sa memoriā passiōis xpi habeāt. añ euan
geliū sādī iohis nō creāt. Sermoēs libentē
a diligētē audiāt. Et referre post missam
grās deo satagāt. Ad Epōs a platos.

Egula ep̄oꝝ ⁊ prelatoyꝝ satis patet ad
Thio. 3. Oportet ep̄m sine crimine eē si
cut dei dispensatorē. Et Math. xx. Qui maior
est v̄m sit vester minister. 7. Cor. vi. horta
mur vos aē. Est aut̄ officiū ep̄i malos corri
gē ⁊ arguē bonos ⁊ pusillaines pacificare
Quia sic dñs petro i p̄soā cuiuslibz plati ait
Pascere oues meas Et Thess. v. fr̄es corripi
te inq̄etos ⁊ solami pusillaines. De istis. i.
ad Thio. 3. Predica v̄ba. instā oportuē. ar
gue. obsecra i oī patientia ⁊ doctria. Et gal
vi. Si p̄occupat⁹ fuit h̄o in aliquo delicto aē

Egula clericoyꝝ est h̄c Ad clericos
doctria; vitā scā; famā odoliferā. Heb.
v. Sacerdotes h̄nt hostias pro delictis suis
offerre Et aug⁹. i. egla sua. Sit vob̄ cor vnū
⁊ aīa vna in dño. ps. Sacerdotes tui iduāc
iustitia. Colocen. iiii. Induite vos sicut elci
dei viscera mīe ⁊ pietatis h̄ntes. Ad eligi.

Egula eligiosoyꝝ est viuere in obediē
tia castitate ⁊ paupertate. Et debent de
uote orare et cōtēplari ⁊ carnē mortificare
p̄tra vitia ⁊ cōcupiscēcias. vñ Aug⁹. in egu
la mōchoꝝ In oib⁹ ⁊ sup oia ametur ⁊ ho
nouificetur deus. Et hugo de sancto victore
de claustro aīe Sūme religiois egula i hoc
depēdet ut prelati custodiāt subditos suos.

Subditi prelatiſ benignè obediant. deuoti
ſint ſenes Iuuenes vero laborioſi. Sic honeſ-
tas in habitu. Mediocritas in victu. ſint in
clauſtro aſſidui ⁊ ad iniuriã rari. non ſint
cũiles ſed clauſtrales. Sint intẽti pſalmis
nõ cauſis. nõ ſit rumor in clauſtro ſ; dilc̃io
in capitulo. nõ lites ſ; oſſeſſio i choro ſit ſac̃
ſimplicitas ⁊ circa altãẽ eũerẽtiẽ honeſtas

Egula diuitũ ne aliqd Ad diuites
iniuſte acquirãt. ne ppter diuitias ſuas
paupes vicinos ſuos deſpiciãt. paupes ſuſ-
tineãt Oparijs ſuis bñ ⁊ cito pſoluãt adu-
latores nez adulatores i meſa recipiãt. dilige-
ter ⁊ libetẽr ad concordia vicinorũ ſuorũ laborẽt

Egula pauperũ ut diu Ad paupes
tib; libetẽr ⁊ fidelitẽr ſuiãt nec diuiti-
bus ppter diuitias ſuas inuideãt nec ppter
paupertatẽ adulacone vel detractione peccẽt
nec impatiẽter ſ; gratanter paupertatẽ ſuſti-
neãt nec iniuſte ditari cupiant. nec eccliam
ppter diuitias vitent. Nichil furti a familia
ſuorũ vicinorũ nec ab alijs retineãt.

Egula virginũ. Nõ ſint Ad virgiles
loq̃ces ſ; ſimplices corde et habitu ad
virginitatẽ m̃tis xpi cogitẽt ⁊ eã diligent
Choreas vitẽt. Intẽt iuuenes nõ ſedeãt. nec
ſe ab eis palpal pmittãt. non amẽt aliquẽ

illicito amore. Adulatores neq; adulatres
recipiant nec audiāt. orōnes libēter dicāt
Sordida verba et inhonesta fugiāt Ad

Egula viduarū ē ut cōtinētā viduas
diligāt et in vestibulo hūiliter se hēāt et oīo
mō libēt iustitā. hoīes suspēctos ī hospicio suo
nō recipiāt d. filio p̄torū se gubnēt et viuēt
Sāctā anā et elizabet̄ viduas cogitēt fami
liā castā hēant. paz p̄ vicos currant Ad

Egula nuptarū est Tbiō. nuptas
hōrare supioēs. diligēt mātū regē fai
liā diligēt gubnāe domū et seipā; honestā
et irrephēbilē oīdere siue exhibē Ad

Egula mulierū est q̄ nō se mulieres
indecēt ornatas oīdant. aures. collū
guttur et caput tegant. hūiliter in ecclā et
vbiq; se habeāt. nec alias muliēs per sup
biam suā inuēt Ad maritos et vxoēs

Egula viroz ad uxores et ecōuerso po
nit Eph. vi. viri diligite vxoēs v̄as si
cut et xp̄s dilexit ecclā suā. vxoꝝ autē tiēat
vix suū. ij. Cor. 3. viri cohītātes scdm̄ oīciā;
quasi infirmiori Parentū ad filios

Egula pntū ad filios Eph. vi. vos p̄s
nolite p̄uōre ad iracūdiā filios v̄os
sed educate eos in disciplina et correctio
ne dei. Cor. xij. Non debent fili; parentibus

thesaurizare sed pentes thesaurizare filijs
Egula filiorum ad filiorum ad pentes
pentes est quod parentes honorent et eis in
bonis obediunt. nec eis sua furent ante eos
non respondeant. a maledictionibus oino se caue
ant. Cum pentibus aliquando ad ecclesiam vadant
libenter in negociis pentium suorum fideliter laborent.

Egula dominorum ad dominorum ad servos
suos. Eph. vi. Vos domini. eadem facite illis
emittentes minas et soluite domino quod iustum
est et equum servus prestate. Scientes quod et vos
dominum in celis habetis. Eccl. vii. Ne ledas servum
tuum in veritate operantem. Servus servatus sit tibi
dilectus quasi anima tua. non defraudes eum libertate
neque in opere delinquas illum. Servorum ad dominos

Egula servorum ad dominos. Colocen. iii. o.
Servum obedite dominis carnalibus non ad
oculum serviutes quasi hominibus placetes. sed
in simplicitate cordis timetes deum. Scientes
quod a domino accipietis retributionem hereditatis
prima pet. secundo. Servi subditi estote in omni
timore dominis vestris non tantum bonis Ad familiam

Egula ad familiam. Ne fraude dominis suis
in serviendo negligendo faciant. fideles
sint in rebus suis custodientes nihil ab eis
auferant occulte nec alios facere permittant
nuntium malum non faciant uxori et filiis domini sui

de male rñdendo caueant. Malos rumores
fugiant vnde in domo malū cōiri possit seu
discordia etiam reportatē vitent. Missi cito
reuertantur. Mercedem suam in superbia
vestium non expendant. Ita viuant in hu
militate ut labor eorū sit eis in remissione
peccatorū suorum. Ad mercatores

Egula mercatorum est. ut non die do
minica mercentur nec periurent ab in
iusto sibi caueant lucro nec ad diē redant
vel carius propter dilacōnem ut debitum
suum tempore promisso soluant. Nec scien
tes mentiantur. Equam stateram habeant
equa pondera et equam mensuram. Ad

Egula tabernatorum tabernatores
est. ne permittant ludere ad tarillos
in tabula sua neq; i taberna sua deum blas
phemare non permittant nec meretrices re
cipiant de nocte plenam mensuram dent
omnibus. vinum cū aqua ad vendendum
non misceant nec aliqua pocula vel ferula
aliquo modo ad vendendum defraudent

Egula ad hospites est. Ad hospites
q; malos in hospitio suo nō pmitrant
vel scienter recipiant nec hospitib⁹ suis fu
rētur auenam vel fenum nec sustineant q;
hospites scienter fornicentur i hospitio suo

Iustam bonam rōnabilē computacōem cū
hospitibus suis faciant Ad Senes

Egula ad senes ē. In ecclia libēter ta
ceāt. Iuuenib⁹ bonū exēplum pbeāt
te maledicēdo siue maleficiēdo ipōs rēphē
dant. Turpia verba ne habeāt nec laudēt
malitias coram iuuenibus. Mulierculas a
bono non retrahant. Nec iuuenes laudent
in supbijs suis Ad omnes

Egula ad omnes ē. ut excoīcatos vi
tēr. nō se iebrient. paupes p posse
suo sustineāt. Sacerdotes et religiosos et
ecclia⁹ vbiq; honorēt a deuote ab eis doctri
nam audiāt. festa bene custodiāt decimas
rite soluant. detractioēz caueant. ab adula
tione. a blasphemia. a mendatio. a periurio.
ab assiduo iuramento. a turpib⁹ verbis. a
mariē. a luxuriosis verbis se abstineant qz
circūstātes et audientes ab eis inflāmant
Precepta ecclie teneāt. Penitencias sibi in
iūctas diligēt impleant. Alter alterum ad
bonum opus invitet a de malo rēphendat
dent libenter elemosinas. quia sicut aqua
extinguit ignē. ita elemosina extinguit pccm
Missas. sermoēs a cōfessiones libēter colāt
et frequentent. Ablata cōstituant. quia nō
dimittūt pccm nisi restituat ablatū. ut dicit

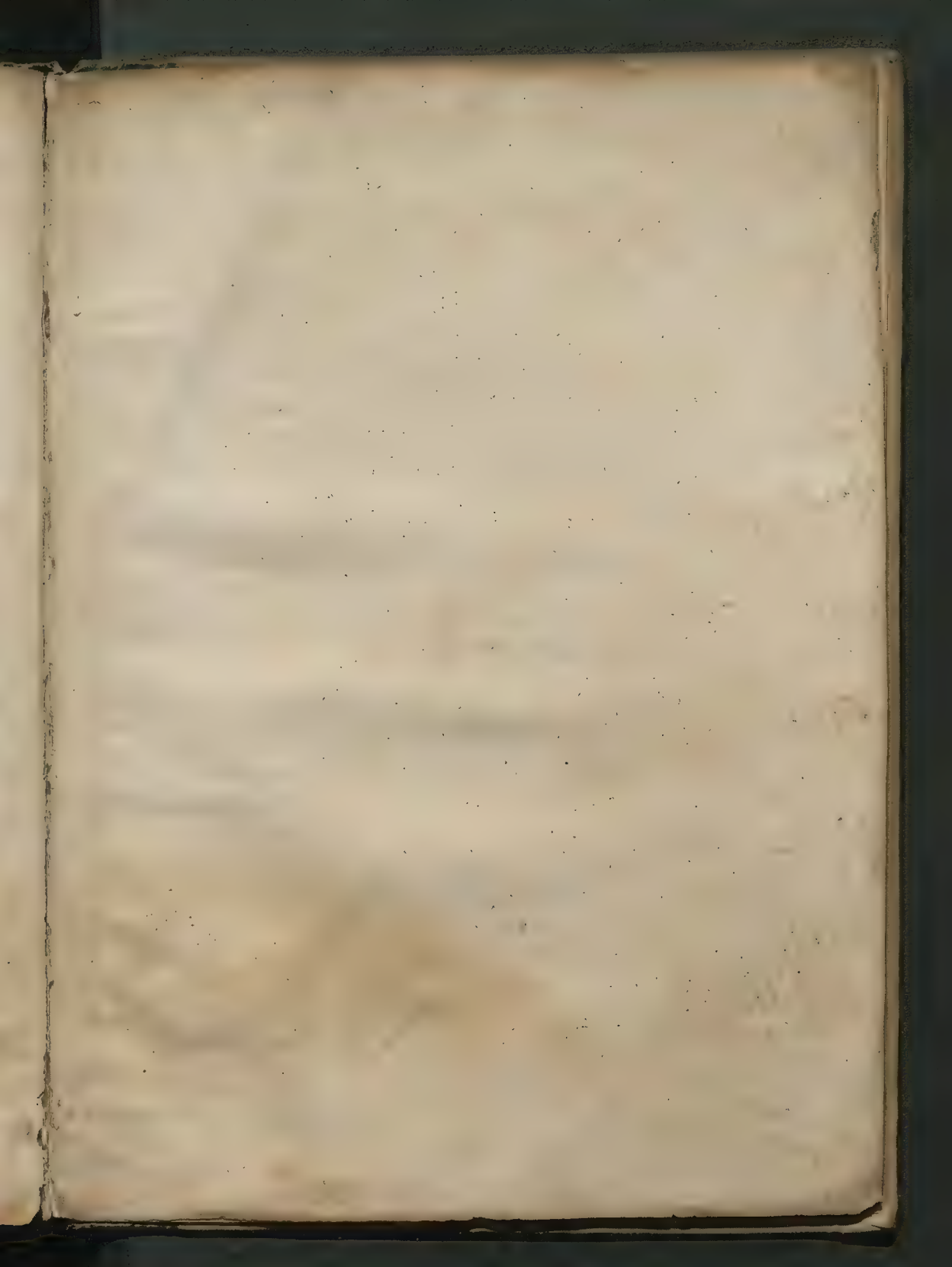
augustinus. In respere ⁊ In fine vite comē
ta inferni ⁊ gaudia paradisi cogitent.

Regula oim pomē. Math. xxviii. Bapti
zantes oēs gentes In noīe pātis et fili
⁊ spūs scī. ut scdm illud Johis primo. oēs
credēt per illū ⁊ pet. 3. In fide autē vnam
mes. In oīoe estote opaciētes fraternitatis
amatores misericordes modesti huiles nō
reddētes malum p malo qđ Ecclīastes vlti
mo. Deū time ⁊ mādata eius obserua hoc
est omnis homo qđ. Vnde ad Gal. vi. Qui
hanc regulā secuti fuerint Pax super illos
et misericordia. Amen

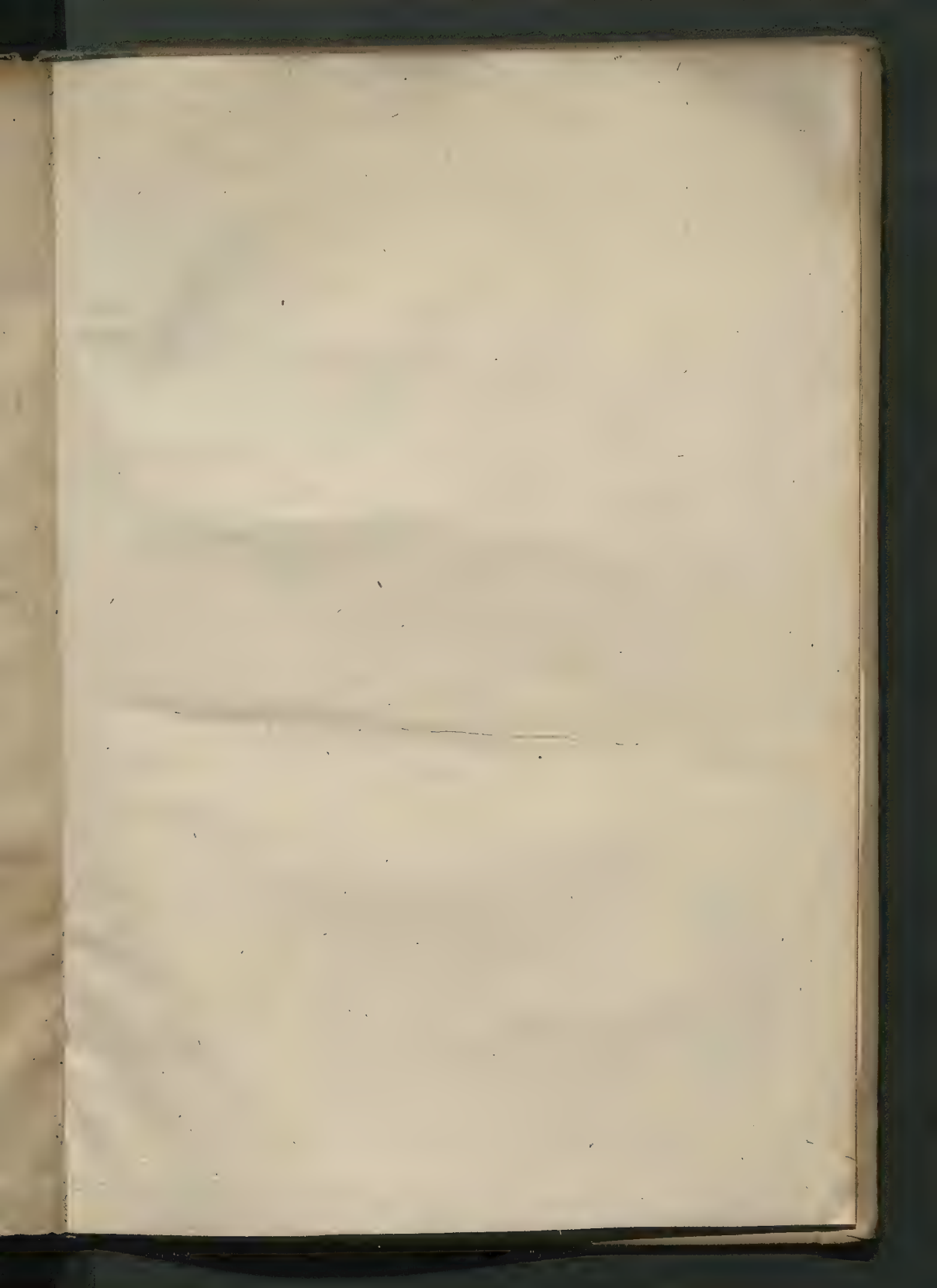
Expli cūnt regule pulchre eiusdem de
modo viuendi omnium fidelium.

Bibl. Jag.

48

Biblioteka Jagiellońska

stdr0007910

